

รายงานการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๑๗

(สมัยวิสามัญ สมัยที่สอง)

วันพฤหัสบดีที่ ๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ฉบับสำนักงานพิมพ์

ครั้งที่ ๑๖ ถึง ครั้งที่ ๒๔ (สมัยวิสามัญ สมัยที่สอง) เล่ม ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๑๗/๒๔๗๗ (วิสามัญ) สมัยที่ ๒
วันพฤหัสบดีที่ ๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๗

ณพระที่นั่งอนันตสมาคม
เริ่มประชุมเวลา ๑๗.๐๕ นาฬิกา

(การประชุมครั้งนี้เป็นการประชุมลับ)

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า จำนวนสมาชิกมาประชุม ๑๑๓ ท่าน เป็น
องค์ประชุมแล้ว ก่อนที่จะดำเนินการประชุม ข้าพเจ้าใคร่จะขอความ
เข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการพิจารณาเรื่องนี้สักหน่อย เพราะเหตุว่าข้อบังคับ
ที่เราใช้อยู่ก็มีได้บัญญัติขึ้น แต่เราได้บัญญัติไว้แต่ในข้อบังคับใหม่
ซึ่งสภา ฯ นี้ได้ลงมติไปเมื่อวานนี้ แต่ก็ยังมีประกาศใช้ เพราะฉะนั้น
เพื่อให้กิจการดำเนินไป ข้าพเจ้าขอมติในที่ประชุมนี้ให้ใช้วิธีพิจารณา
อย่างข้อบังคับใหม่ ซึ่งสภา ฯ นี้ได้ลงมติไปตั้งแต่วันนี้ ถ้าไม่มีท่านผู้ใด
คัดค้านในเรื่องนี้จะได้อีกว่า การพิจารณาคดี เช่นนี้เราจะได้อีกตามแบบ
ข้อบังคับใหม่ ทั้งนี้ข้อบังคับใหม่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้มีอยู่โดยย่อว่า การ
ประชุมชนิดนี้ให้ประชุมกันเป็นการลับ เว้นแต่ผู้ที่ถูกกล่าวหาจะร้องขอ
ให้ประชุมเป็นการเปิดเผย ส่วนในเรื่องลงมตินั้นจะให้ลงมติว่าผิด

กฎหมายหรือไม่อย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่งก็ว่าการเด็กตั้งนั้นมีมติ
หรือไม่อีกอย่างหนึ่ง แต่ว่าเมื่อเราพิจารณาตามรายงานของกรรมมา
ธิการที่เสนอมานี้ อาจจะมีเหตุผลได้ ๔ ประการ คือผู้ร้องคัดค้าน
ก่อนคำร้องคัดค้านประการหนึ่ง และผู้ร้องคัดค้านยื่นคำร้องคัดค้านต้อง
เคยเจตนาผิดกำหนดตามกฎหมาย แปลว่าขาดอายุความอีกประการหนึ่ง
แต่อีกประการหนึ่งกรรมมาธิการพิจารณาเห็นว่าเรื่องไม่เป็นสาระ จึง
แนะนำขอให้ยกคำร้อง และอีกประการหนึ่งมีว่าผิดกฎหมายหรือมี
มติใหม่ให้เด็กตั้งใหม่ ในข้อบังคับเรามีแต่เพียง ๒ อย่าง ให้ตั้งมติว่า
ผิดกฎหมายหรือไม่ หรือมีมติใหม่ แต่ว่ามีได้มีว่าถ้าหากว่ากรรมมาธิการ
มีความเห็นมาในฐานะให้ยกคำร้อง โดยที่ผู้ร้องก่อนคำคัดค้าน อย่างหนึ่ง
และโดยที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขาดอายุความอย่างหนึ่ง ไม่มีปรากฏว่าให้ตั้ง
มติอย่างไร เช่นข้าพเจ้าขอแนะนำว่าเราควรจะต้องตั้งมติว่า ตามความ
เห็นของกรรมมาธิการนั้นเราควรรับหรือไม่ ถ้าไม่รับเราจึงเปิดอภิปราย
กันว่าเหตุผลไม่รับเพราะเหตุใด แต่ก็เปิดโอกาสให้ผู้ร้องคัดค้าน
แสดงในที่ประชุมได้ เว้นแต่ไม่มีมติที่จะตั้งมติตามข้อบังคับใหม่ เมื่อ
เราได้อภิปรายกันจนสุดสมควรแล้ว จะได้ตั้งมติว่าผิดกฎหมายหรือไม่
มีมติใหม่หรือไม่ ตามข้อบังคับ อีกเรื่องหนึ่งฉันรับรองประธานไม่มา
ข้าพเจ้าเองก็เป็นประธาน กรรมมาธิการในเรื่อง พิจารณา การคัดค้าน การ
เด็กตั้ง โดยทางการแล้วข้าพเจ้าจะต้องไปนั่งอยู่ทางฝ่ายกรรมมาธิการ

เมื่อข้าพเจ้าไปนั่งทางโน้น ก็ไม่มีประชาชน จึงใคร่จะขอหาวิธีค่อที่
ประชุมว่าจะให้ ข้าพเจ้านั่งที่หรือจะเดีอกประชาชน ขึ้นใหม่ตามข้อบังคับ

หลวงนาถนิตินาถา ผู้แทนราษฎรจังหวัดบุรีรัมย์ กล่าวว่่า ขอ
ให้นั่งอยู่ที่นี้

ร.ศ. สื่อน วงษ์ โต ผู้แทนราษฎรจังหวัดชัยนาท กล่าวว่่า การ
เดีอกประชาชนเป็นการลำบาก เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าอยากจะให้ทางโน้น
เดีอกผู้แทนประชาชนเสียชั่วคราวให้ประชาชนนั่งอยู่ที่ที่ประชาชน โดยตรง

ขุนวรดิษฐ์ศรีคุณเวทย์ นายมังกร ส่ามเด่น วับริง

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
กล่าวว่่า ในกรณีเรื่องนทานผู้เป็นประชาชนเป็นผู้ที่มีหน้าที่จะต้องรับ
ผิดชอบในคำวินิจฉัยซึ่งคณะกรรมการได้กระทำไปแล้ว ก็เมื่อประชาชน
กรรมการคัดค้านการเดีอกตั้งโน้นไปนั่งเป็นประชาชนของที่ประชุมเสีย ที่
ประชุมอาจจะเห็นว่าประชาชนไม่รักษาความเป็นกลางก็ไม่ได้ เพราะ
ฉะนั้นข้าพเจ้าคิดว่าเพื่อให้ความยุติธรรมแก่ท่านผู้เป็นประชาชน ก็ควร
จะเดีอกตั้งประชาชนใหม่

ขุนเด่นาสดี วับริง

ขุนวรดิษฐ์ศรีคุณเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าวว่่า
ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นเรื่องระหว่งสมาชิกกับสมาชิกด้วยกัน เพราะฉะนั้น
ข้าพเจ้าเชื่อว่าประชาชนอยู่ในความเป็นกลางพอทีเดียวเฉพาะในเรื่องนี้

นายสว่าง ศรีวิโรจน์ วิจารณ์

ขุนเสนาบดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวหา การที่
ข้าพเจ้ารับรองนี้ ข้าพเจ้าคิดว่าเหตุผลในกิจการทั้งหลายอาจจะรวดเร็ว
ภายหลัง เพราะฉะนั้นความค้ำหนึ่กติดันทางประชาชนเวลานั้นอาจจะมึ
ขึ้นภายหลังก็จะเสียหายเป็นอันมาก เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอรับรองว่า
ในการที่จะเลือกประธานใหม่นั้นถูกต้องแล้ว ควรจะเลือกคนใหม่แต่
แต่ที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการเป็นคนเดียวกับประธานผู้ชขาด
จะเป็นการเสียชื่อ ในการที่ผู้ชเห็นจะไม่ยุติธรรม อาจจะถูกค้ำหนึ่
สภา ฯ ของเรานควรที่จะรักษาชื่อเสียงไว้ดีกว่า

นายทองอยู่ พุ่มพุ่ม ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวหา
ข้าพเจ้าเห็นว่าประธานควรจะเป็นประธานของสภา ฯ น้อย สัมมุติ
ว่าอันประธานกรรมการไม่มา กรรมการ ๔ คนหนักจำเป็นต้อง
เลือกคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานแทน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าประธาน
งทนเป็นประธานหนักแล้ว

ประธานสภา ฯ กล่าวหา ขอมติในที่ประชุมก็แต่อกัน

ขุนวรดิษฐ์ ตรีคุณเดย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าวหา
เพราะเรื่องนประธานกรรมการก็ ประธานที่นั่งอยู่ที่นั่นก็ ไม่ใช่
เป็นคู่ใจที่คู่ใจเลย ไม่ใช่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ทางโน้นเป็นประธาน ทางนี้
ก็เป็นประธาน จึงไม่มีเหตุอันใดที่จะระแวงว่าไม่อยู่ในความยุติธรรม

เดย เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะเป็นไปตามที่ มีผู้เสนอมานี้
ครั้งแรก

ประธานสภา ฯ กล่าวว่ ท่านผู้ใดเห็นว่าข้าพเจ้าควรจะเป็น
ประธานสภา ฯ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือรับรองเป็นส่วนใหญ่ เป็นอันที่ประชุมตกลงให้
ประธานอยู่ในที่ประธานสภา ฯ

ประธานสภา ฯ กล่าวว่ เมื่อข้าพเจ้าได้พิจารณาตุรายนงานของ
กรรมาธิการแล้ว ข้าพเจ้าใคร่จะขอแนะนำว่าเรื่องที่จะพิจารณาก่อน
หน้านั้น ควรถือลำดับต่อไปนี้ คือว่าใคร่จะยกเรื่องที่ไม่มีความ
สำคัญเสียก่อน เช่นผู้ร้องคัดค้านขอถอนคำคัดค้าน และผู้ร้องคัด
ค้านยื่นคำคัดค้านหมดอายุ มีอยู่ ๕ จังหวัด คือ ๑ จังหวัดเชียงราย
๒ จังหวัดสมุทรสาคร ๓ จังหวัดตพบุรี & จังหวัดเพชรบุรี ใคร่จะขอ
ให้พิจารณา ๕ จังหวัดนก่อน แล้วต่อไปก็ตามลำดับที่ผู้ใดเสนอมานี้
ยุติเรียงลำดับ คือจังหวัดพทลง จังหวัดตาก จังหวัดสงขลา จังหวัด
สมุทรปราการ ฯลฯ จังหวัดที่ข้าพเจ้าคิดว่าจะมีปัญหา คือจังหวัด
นนทบุรีนั้นเอาไว้ หลังที่สุด

ขุนวรดิษฐ์รัฐมนตรีผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าวว่
เรื่องนี้ได้ส่งไปให้สมาชิกอ่านทราบทั่วกันนานแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าเพื่อจะ
คดีให้สั้นเข้า ในส่วนที่ไม่เป็นปัญหา คือที่คณะกรรมาธิการได้ยกคำ
คัดค้านเสียก็ดี หรือว่าผู้ร้องขอถอนไปเสียแล้วก็ดี ข้าพเจ้าเห็นว่าพวก

เหตุอันควรจะสอบถามในที่ประชุมว่า จะมีใครคัดค้านบ้างหรือไม่ ถ้าหากว่าไม่มีใครคัดค้านก็ควรให้เป็นที่ไปตามมติเสียทีเดียว เอาแต่เรื่องทางฝ่ายคณะกรรมการเห็นว่าควร จะ พิจารณาบางคนเท่านั้น
พิจารณา ตักว่า

หลวงวรินทร์ปรีชา ผู้แทนราษฎร จังหวัด สกลนคร กล่าว ว่า
ข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะนำ เรื่องที่เป็นปัญหาขึ้นมาพิจารณาก่อน เพราะเหตุว่าเรื่องที่เป็นปัญหานั้นอาจจะมีข้อโต้แย้งกันมากมาย จะทำให้เสียเวลาเกินไปมาก ส่วนเรื่องไม่มีปัญหานั้นเราอาจจะทำเสร็จภายในไม่กี่นาที เพราะฉะนั้นควรพิจารณาในเรื่องด้านอันเป็นปัญหาเสียก่อน คือ จังหวัดมหาสารคาม นนทบุรี บัคคานี่ ชุมพร รวมเป็น ๔ จังหวัด

ประธานสภาฯ กล่าว ว่า มีผู้เสนอว่าให้เป็นที่ไปตามมติเดิมนี้ อย่างหนึ่ง และอีกผู้หนึ่งว่าให้ยกเรื่องที่เป็นปัญหาขึ้นก่อน อีกตัวอย่างว่าจังหวัดมหาสารคาม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดบัคคานี่ จังหวัดชุมพร

ขุนวรดิษฐ์คุณเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าว ว่า
ที่ข้าพเจ้าเสนอ มีผู้รับรองแล้ว แต่ที่ส่งมาอีกผู้เสนอไม่มีคนรับรอง

ขุนเสนาบดีดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าว ว่า
ข้าพเจ้า
รับรอง

ขุนวรดิษฐ์คุณเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าว ว่า
เพียงมารับรองเดี๋ยวนี้เห็นจะใช้ไม่ได้

ประธานสภา ฯ กล่าวว่าเป็นอันทำให้พิจารณาเกินตามลำดับ
ระเบียบวาระ

นายสนิท เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าว
ตามที่ท่านผู้เป็นประธานได้เสนอขึ้นนั้น ข้าพเจ้าเห็นชอบด้วยแล้ว เมื่อ
มีสมาชิกเสนออีกอย่างหนึ่ง เดียวกันควรจะต้องมติให้เป็นอย่างสมาชิก
หรือทำให้เป็นอย่างประธานว่า ข้าพเจ้าเอง อยากจะให้เป็นอย่าง
ประธานว่า ข้าพเจ้าเห็นชอบด้วยเป็นอันมาก แต่ขอสมาชิกอื่นอาจ
แสดงความเห็นชอบด้วย เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าอยากให้ลงมติเสียก่อนว่า
จะเอาอย่างสมาชิกหรือว่าอย่างประธานเสนอที่หลัง

ประธานสภา ฯ กล่าวว่าคุณใดเห็นว่าควรระยกเรื่องอย่าง
ที่ข้าพเจ้าเสนอขึ้นมาพิจารณาเสียก่อน โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองเป็นส่วนใหญ่ เป็นอันว่าที่ประชุมตกลงให้
พิจารณาอย่างที่ประธานเสนอ

ประธานสภา ฯ กล่าวจังหวัดเชียงราย

ขุนอินทรภักดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบูรณ์ กล่าวสำหรับ
จังหวัดเชียงรายที่คณะกรรมการแสดงความเห็นยกคำร้อง โดยอ้างเหตุ
ว่าผู้ยื่นคำร้องคัดค้านเมื่อขาดอายุความแล้ว เป็นการชอบอย่างยิ่ง แต่
เพราะเหตุว่าเพื่อจะไม่ให้กิจการอันมาสู่สภา ฯ ในภายหลัง เราควร
บันทึกข้อเท็จจริงอันนี้ไปให้ผู้บังคับบัญชาตั้งไปตามจังหวัดต่าง ๆ ให้รู้

สำนัก คดีขาดอายุความเช่นนี้อ่าเอามาเด่นอ คือ หมายความว่าใคร
จะยื่นคำร้องมาอย่าให้เอามาพิจารณา เพื่อจะไม่ให้งานของเราในภาย
หน้ายุ่งยากต่อไป ขอสภาฯ โปรดลงมติ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านผู้ใดเห็นด้วยคำเด่นอของกรรมา
ธิการ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลง เห็น
ด้วยตามคำเด่นอของกรรมาธิการ คือยกคำร้องนี้ เพราะขาดอายุความ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า เรื่องต่อไป จังหวัดสมุทรสาคร

เดชาธิการสภาฯ อ่านว่า ขุนสุคนธ์วิฑิตศึกษากร ได้ถูก คัดค้าน
คือ นายผาด สุนทรภักษิน แต่มองถอนคำร้องคัดค้านไปแล้ว

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จังหวัดสมุทรสาครนี้ผู้ร้องคัดค้านขอ
ถอน ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับการพิจารณาของคณะกรรมาธิการที่เด่นอมา
นี้ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลง เห็น
ด้วยตามคำเด่นอของกรรมาธิการ คือให้ผู้ร้องถอนคำคัดค้านไป

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จังหวัดสุพรรณบุรีเช่นเดียวกัน ผู้ร้องคัด
ค้านขอถอน ท่านผู้ใดเห็นด้วยตามคำเด่นอของกรรมาธิการ โปรดยก
มือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลงเห็น
ด้วยตามคำเสนอของกรรมธิการ คือให้ผู้ร้องถอนคำคัดค้านไป

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จังหวัดเพชรบุรี ผู้ร้องคัดค้านขอถอน
คำร้อง ท่านผู้ใดเห็นด้วยตามคำเสนอของกรรมธิการ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลงเห็น
ด้วยตามคำเสนอของกรรมธิการ คือให้ผู้ร้องถอนคำคัดค้านไป

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ต่อไป จังหวัดพัทลุง

ร.ต. ถัด รัตนพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง กล่าวว่า ก่อน
ที่จะพิจารณาถึงจังหวัดพัทลุง ซึ่งข้าพเจ้าเป็นจำเลยถูกร้องนั้น ข้าพเจ้า
ขอโอกาสออกไปจากที่ประชุม

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ที่จริงจะอยู่ก็ไม่ขัดข้อง เว้นแต่ว่าใน
ชั้นเราจะให้ลงมติกันว่าเราจะเห็นด้วยกรรมธิการหรือไม่ เมื่อไม่เห็น
ด้วยจึงมีการอภิปราย เพราะฉะนั้นจำเป็นจะต้องอยู่ เพื่อถ่วงอะไรบ้าง
ข้าพเจ้าจะขอให้ลงมติในชั้นนี้เสียก่อน ถ้าหากว่าไม่เห็นด้วยจึงจะเปิด
ให้มีการอภิปรายกันที่หลัง ท่านผู้ใดเห็นด้วยคำพิจารณาของกรรมธิการ
ซึ่งเสนอมานี้ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันว่าที่ประชุมตกลง
ตามที่กรรมธิการเสนอมานี้ คือให้ยกคำร้องนั้น

ประธานสภา ฯ กล่าวว่่า ค้อไป จ้งหวัดตาก ท่านผู้ใดเห็นด้วย
กัข้อเสนอของคณะกรรมการ โปรดยกมือขึ้น

ส่มาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอนที่ประชุมตกลงตาม
คำเสนอของกรรมาธิการ ค้อยกคำร้องนั้นเดี่ย

ประธานสภา ฯ กล่าวว่่า จ้งหวัดสงขลา ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับ
ข้อเสนอของคณะกรรมการ โปรดยกมือขึ้น

ส่มาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอนที่ประชุมตกลงตาม
คำเสนอของกรรมาธิการ ค้อยกคำร้องนั้นเดี่ย

ประธานสภา ฯ กล่าวว่่า จ้งหวัดสมุทรปราการ

ขุนวรสิทธิ์รุณเจทย์ ผู้แทนราษฎรจ้งหวัดหนองคาย กล่าวว่่า
ขอเติมสักหน่อย ค้อว่่าที่ว่่าเห็นด้วย จะให้ยกคำร้องหรือให้ทำอย่างไร

ประธานสภา ฯ กล่าวว่่า เมื่อพร้อมเพรียงก็เรียกว่าใช้ได้ ข้าพเจ้า
เติมพร้อมเพรียงเด่มอ เมื่อเป็นปัญหาจะโอดให้ เห็นด้วยหรือไม่

หลวงวณิทธิปริษา ผู้แทนราษฎรจ้งหวัดส่กตนคร กล่าวว่่า ค้อไป
ขอให้บอกว่่ากรรมาธิการเห็นว่่าอย่างไรที่ประชุมจะได้เห็นด้วยตามนั้น

ประธานสภา ฯ กล่าวว่่า จ้งหวัดสมุทรปราการ กรรมาธิการ
เห็นพร้อมกันว่่าคำร้องนั้นพงไม่ขึ้น ควรให้ยกเดี่ย ท่านผู้ใดเห็นตามคำ
วินิจฉัยของคณะกรรมการซึ่งเสนอมา โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลงว่า ให้เป็นตามคำเสนอของกรรมาธิการ คือให้ยกคำร้องนั้นเสีย

ประธานสภา ฯ กล่าววา จังหวัดชลบุรี คณะกรรมาธิการเห็น พร้อมกันว่าให้ยกคำร้องนั้นเสีย ท่านผู้ใดเห็นด้วยตามความเห็นของคณะ กรรมาธิการซึ่งเสนอมา น โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลงให้ เป็นตามคำเสนอของกรรมาธิการ คือให้ยกคำร้องนั้นเสีย

ประธานสภา ฯ กล่าววา จังหวัดสระบุรี คณะกรรมาธิการเห็น พร้อมกันว่าควรให้ยกคำร้องนั้นเสีย ท่านผู้ใดเห็นด้วยตามคำเสนอของ คณะกรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลงให้ เป็นตามคำเสนอของกรรมาธิการ คือให้ยกคำร้องนั้นเสีย

ประธานสภา ฯ กล่าววา จังหวัดนครศรีธรรมราช คณะ กรรมาธิการเห็นพร้อมกันว่าควรยกคำร้องนั้นเสีย ท่านผู้ใดเห็นพ้องด้วย คำวินิจฉัยของคณะกรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลงให้ เป็นตามคำเสนอของกรรมาธิการ คือให้ยกคำร้องนั้นเสีย

ประธานสภา ฯ กล่าววา จังหวัดราชบุรี คณะกรรมาธิการเห็น ไม่เป็นสาระเช่นเดียวกัน จึงเห็นพร้อมกันว่าควรยกคำร้องนั้นเสีย ท่าน ผู้ใดเห็นพ้องด้วยตามคำเสนอของคณะกรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้น

ตมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลงให้
เป็นไปตามคำเสนอของกรรมาธิการ คือให้ยกคำร้องนั้นเสีย

ประธานสภา ฯ กล่าวหาว่า จังหวัดปทุมธานี คณะกรรมาธิการเห็น
ว่าเป็นการต้อนรับตามหนังสือของเดชาธิการคณะรัฐมนตรีที่ให้นายทอง
กระจายไป เป็นคนละส่วนกับท้องเรื่องแม้จะได้มีการต้อนรับกันจริง
ผู้ร้องก็ไม่ยืนยันว่าข้าราชการเหล่านั้นได้ มีการช่วยเหลือนายทองกระจาย
ในการเลิกตั้งอย่างไร อาศัยเหตุดังได้กล่าวมาแล้ว กรรมาธิการจึงเห็น
พร้อมกันว่าควรยกคำร้องนี้เสีย ถ้าผู้ใดเห็นด้วยกับข้อเสนอนี้ของคณะ
กรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้น

ตมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลงให้
เป็นไปตามที่กรรมาธิการเสนอคือให้ยกคำร้องนั้นเสีย

ประธานสภา ฯ กล่าวหาว่า จังหวัดนครพนม คณะกรรมาธิการ
พร้อมกันเสนอความเห็นต่อสภาผู้แทนราษฎร ว่าคำร้องของผู้ร้องนั้น
หาสาระมิได้ ควรลงมติให้ยกเสีย ท่านผู้ใดเห็นพ้องด้วยข้อเสนอนี้ของ
คณะกรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้น

ตมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลงให้
เป็นไปตามที่กรรมาธิการเสนอคือให้ยกคำร้องนั้นเสีย

ประธานสภา ฯ กล่าวหาว่า จังหวัดระยอง กรรมาธิการเห็นพร้อม
กันว่าควรยกคำร้องนี้เสีย ท่านผู้ใดเห็นพ้องด้วยข้อเสนอนี้ของคณะ
กรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกกม็อบร้อมพร้อมเพรียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลงให้
เป็นไปตามที่กรรมวิธีการเสนอนั้น

ประธานสภา ฯ กล่าวว่่า จังหวัดสรวงโลก กรรมวิธีการพร้อม
กันเห็นว่าควรยกคำร้องนี้เสีย ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับข้อเสนอนี้ของคณะ
กรรมวิธีการ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกกม็อบร้อมพร้อมเพรียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลงให้
เป็นไปตามที่กรรมวิธีการเสนอนั้น

ประธานสภา ฯ กล่าวว่่า จังหวัดนนทบุรี ในเรื่องจังหวัดนนทบุรี
นี้ ปรากฏตามบันทึกว่าคณะกรรมวิธีการได้วินิจฉัยไปแล้ว ให้มีการ
เด็กตั้งใหม่ แต่ได้เสนอเรื่องต่อประธานสภา ฯ ต่อมาได้รับคำถอน
คำร้องของผู้ร้องขอคัดค้าน คณะกรรมวิธีการจึงไม่ได้พิจารณาต่อไป
เสนอมาให้สภา ฯ นวินิจฉัย

นายสรอย ณะปราง ผู้แทนราษฎรจังหวัดตาก กล่าวว่่า ใน
การคัดค้านการเด็กตั้งจังหวัดนนทบุรีนั้น เมื่อผู้กล่าวหาได้ถอนไปแล้ว
แล้วเช่นนี้ ก็ไม่มีอะไรที่จะพิจารณากันต่อไป เพราะฉะนั้นความเห็นของ
ข้าพเจ้าเห็นควรว่่า คำร้องนั้นไม่มีประโยชน์อะไรแล้วไม่เกี่ยวข้องในการ
คัดค้านการเด็กตั้ง

มีสมาชิกกม็อบร้อม

ประธานสภา ฯ กล่าวว่่า มีท่านผู้ใดจะคัดค้านอะไรบ้าง

ทดลองวิธีปรึกษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่
 ข้าพเจ้าคิดว่าสภาฯ เป็นสภาสูงสุดในการวินิจฉัยคดีการคัดค้านการเลือกตั้ง
 เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้สมาชิกทั้งหลาย โปรดระมัดระวังความสำคัญ
 ถ้าหากว่าสภาฯ ได้วินิจฉัยผิดพลาดไปแล้ว อาจจะทำให้ประชาชนผู้หนึ่ง
 หรือเขี้ยวหนึ่งได้ ความจริงข้าพเจ้าเห็นว่าในการเลือกตั้งนั้นการผิดกฎหมาย
 ถึง ๒ ประการ ประการ ๑ ก็คือว่าสถานที่เลือกตั้งไม่ใช่ที่สาธารณะสถาน
 ประการที่ ๒ ก็คือว่าการเลือกตั้งนั้นได้โดยกำหนดเวลาตามที่กฎหมาย
 บัญญัติไว้ถึง ๓๐ นาที เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นด้วยตามคำวินิจฉัย
 ของคณะกรรมการที่เสนอมารั้งแรก ถึงอย่างไรก็ดี แม้ผู้ร้องจะได้
 ขอก่อนคำร้องไปแล้วก็ตาม ข้าพเจ้าก็เข้าใจว่าการเลือกตั้งจะไม่ชอบ
 ด้วยกฎหมาย และเป็นโมฆะ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอร้องให้สภาฯ
 โปรดระมัดระวังให้ดีว่า เราจะล้มการคัดค้านคดีนี้อย่างไร

นายสรวย ญด่าปาง ผู้แทนราษฎรจังหวัดด่าปาง กล่าวว่ ใน
 การที่คณะกรรมการได้เสนอมานี้ ข้าพเจ้าอยากจะทราบว่ก่อนที่ผู้ยื่น
 เรื่องราวขอถอนนั้น กรรมการได้เสนอสภาฯ แล้วหรือยัง

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ปรากฏว่ผู้เสนอฯ เพียงคนเดียว

นายสรวย ญด่าปาง ผู้แทนราษฎรจังหวัดด่าปาง กล่าวว่ เมื่อ
 ข้าพเจ้าได้ทราบอย่างนั้นแล้ว หน้าที่จะวินิจฉัยนั้นอย่างไรนั้นควรอยู่ที่
 สภาฯ นี้ ความเห็นของกรรมการยังไม่เรียกว่าคำคัดค้านแต่ชัดชัด

เป็นแต่เพียงความเห็นเท่านั้นเอง
อย่างไรก็ดี สภาฯ เสนอผู้คัดค้าน
อะไรแล้วควรให้ตกไป

ขณะเมื่อเข้ามาตั้งสภาฯ แล้วถอยไป
เพราะฉะนั้นการของนั้นไม่มีประโยชน์

ด. ยู เกียง ทงตงยา ผู้แทนราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี กล่าวว่า
ในเรื่องสภาฯ ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้นิจฉัยชี้ขาดว่าการเลือกตั้งนั้นจะเป็นไป
โดยชอบธรรมหรือไม่ หรือโดยสมบูรณ์ตามกฎหมายหรือไม่นั้น จำเป็น
จะต้องฟังข้อเท็จจริงจากพรรคกบฏคนบฎหาปราภยูณะเพราะหน้าที่ของ
นั้นได้ถอนคำร้อง นี้ก็แสดงว่าใส่ใจใจในการเลือกตั้งนั้นแล้ว หรือ
พอใจว่าการเลือกตั้งนั้นเป็นไปตามกฎหมายสมบูรณ์แล้ว เพราะฉะนั้น
สภาฯ นี้ควรวินิจฉัยว่าคำร้องนั้นควรตกไป ก็ตามทูลของถอน

หุดวงวนิตวิริษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร กล่าวว่า ความ
จริงข้าพเจ้าไม่ได้ถ้อยแต่อย่างใด คำวินิจฉัยของกรรมาธิการนี้เด็ดขาด เป็น
หน้าที่ของสภาฯ นี้ที่ควรวินิจฉัยว่าการเลือกตั้งนั้นจะชอบหรือไม่ชอบ ข้าพ
เจ้าเห็นว่า การเลือกตั้งนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อการเลือกตั้งนั้นไม่
ชอบด้วยกฎหมาย แม้ผู้คัดค้านจะถอนคำร้องไปแล้วก็ตาม ข้าพเจ้า
เห็นว่า การเลือกตั้งนั้นยังไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นโมฆะตามกฎหมาย
การเลือกตั้ง

นายมังกร สุ่มเสน กล่าวว่า เมื่อผู้ร้องคัดค้านได้ถอนไปแล้วก็
ไม่มีอะไรที่จะพิจารณาในเรื่องนี้ เพราะฉะนั้นตามที่สมาชิกเสนอมาเป็น
ส่วนใหญ่เห็นว่า จะยกคำร้องเดี๋ยวนั้น ถูกต้องแล้ว ขอให้ผ่านไป

พระอุทิศคำศัพท์เนติญาณ กรรมวิธีการ กล่าวหา ในปัญหาเรื่อง
 บางที่สมาชิกบางท่านจะไม่เข้าใจ คือหน้าที่ของกรรมวิธีการนั้นจะต้อง
 วิจัยตามคำสั่งของสภาฯ เรื่องกรรมวิธีการได้วินิจฉัยแล้ว และ
 ได้เสนอขึ้นไปให้สภาฯ แล้ว เมื่อวินิจฉัยแล้วได้เสนอสภาฯ แล้ว
 จึงได้รับคำขออนุญาตภายหลัง ปัญหาในคำขออนุญาตนั้นกรรมวิธีการจึงไม่มี
 อำนาจที่จะรับคำขออนุญาต กรรมวิธีการจึงต้องเสนอคำขออนุญาตต่อสภาฯ
 ก็เป็นหน้าที่ของสภาฯ จะวินิจฉัยในเบื้องต้นว่าจะรับคำขออนุญาตหรือไม่ ก็
 เมื่อรับคำขออนุญาตเป็นอันว่าหมดไป ถ้าไม่รับคำขออนุญาตให้กรรมวิธีการ
 วิจัยต่อไปหรืออย่างไรนั้นก็แล้วแต่สภาฯ

ขุนเสนาบดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวหา ข้าพเจ้า
 เห็นมีแง่อยู่ว่ากรรมวิธีการได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าผู้เด็กคงได้รับการ
 เด็กตั้งมาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและได้วินิจฉัยลงไปให้เด็กตั้งใหม่
 แต่ทำไมไม่หมดทินณะเพราะตัวผู้รับเด็ก เป็นมตทินที่ผิดกฎหมายการเด็ก
 ตั้ง ภายหลังผู้ร้องก็ถอนเสียเช่นนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่ายังไม่ชอบธรรม ที่จริง
 ควรจะเด็กอีก คำว่าราษฎรชอบจริงแล้ว ราษฎรก็เด็กท่านนั้น
 เอง ควรยึดถือไว้เป็นหลัก

ร.ค. ถิต รัตนพันธุ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพิจิตร กล่าวหา ปัญหา
 เรื่องหม่อมอยู่ว่าคำขออนุญาตมาถึงสภาฯ แล้วหรือยัง คือตามธรรมเนียม
 กฎหมายว่าสภาฯ ให้เป็นอำนาจสูงสุดที่จะตัดสินว่าให้หรือไม่

อย่างไร ^{๕๕} ทนตามรายงานของกรรมวิธีการที่บอกให้เด็กตั้งใหม่นั้นยังไม่ถึงสภา ฯ แล้วในระหว่างนั้นผู้ร้องได้ขอถอนฟ้องมาถึงสภา ฯ ในวันนี้เอง เพราะตระเนนแปลว่าคำถอนนั้นมาดั่งพร้อมกัน ถ้านับตามที่เสนอ ^{๕๖} ก็ได้ขอถอนก่อนแล้ว . ปัญหาเรื่องนี้ไม่จำเป็นเลยที่จะต้องวินิจฉัยกันอย่างไรมากมาย เมื่อเขาถอนแล้วไม่มีใจทักแล้ว ก็ยกได้

ขุนเสนาบดี ^{๕๗} ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่ ในเรื่องนี้ข้าพเจ้าขอยกตัวอย่างว่าเช่นเดิม โจทก์ฟ้องหาว่าจำเลยปล้นทรัพย์ ค่าตัดสินลงโทษ ๒๐ ปี ภายหลังจากที่ทุกชั้นถอน อัยการอนุญาตหรือไม่ เป็นไปไม่ได้แน่ๆ อย่างไรก็ตามก็ดี ควรรักษากฎหมายไว้เป็นศักดิ์ว่าอย่าง ^{๕๘} อันหมด

หลวงนายนิติธาดา ^{๕๙} ผู้แทนราษฎรจังหวัดชัยภูมิ กล่าวว่ เท่าที่ปรากฏจากท่านกรรมวิธีการว่าเรื่องนี้กรรมวิธีการ เสนอเข้ามาสภา ฯ แล้ว ส่วนข้อเท็จจริงที่ได้กล่าวอย่างไรนั้นมายังสภา ฯ . ก่อนที่สภาฯ จะได้ลงมติตามรายงานของกรรมวิธีการว่าอย่างไรนั้น จึงปรากฏคำถอนของผู้ร้องขึ้นมา กรรมวิธีการว่าได้ส่งตามมา กรรมวิธีการขอความวินิจฉัยของสภา ฯ ว่าจะอย่างไร ข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะต้องแบ่ง ^{๖๐} หน้าที่ของกรรมวิธีการว่าหน้าที่เพียงไหน ตามความคิดของข้าพเจ้า มีว่ากรรมวิธีการนั้นมีหน้าที่เพียงว่าสอบสวนหรือได้ส่วนใดก็ตามอย่างไร ^{๖๑} แต่ทั้งนี้ส่งการได้สอบสวนพร้อมทั้งความเห็นขึ้นมายังสภา ฯ ไม่มีหน้าที่ที่จะวินิจฉัย

หลวงวชิรนิติปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กราบบังคมทูลว่า คำวินิจฉัยของคณะกรรมการธิการได้ส่งต่อสภาฯ แล้วตั้งแต่วันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ ภายหลังผู้ร้องได้ยื่นคำขอถอนและได้มาสู่สภาฯ ในปัญหาที่ว่าจะถอนได้หรือไม่นั้น ข้าพเจ้าขอยกตัวอย่างให้ท่านอ่านดู วิธีพิจารณาเหมือนกันคือว่าในคดีอาชญาจะถอนฟ้องได้ แต่ถ้าเจ้าทุกข์นั้นไม่ใช่อัยการ ศาลจำเป็นจะต้องถามอัยการก่อนว่า อัยการจะอย่างไร ถ้าอัยการเห็นว่าคดีนั้นสมควรที่จะรับว่าความต่อไป อัยการก็มีสิทธิที่จะว่าความต่อไปได้ แม้ว่าเจ้าทุกข์จะถอนก็ตัวข้าพเจ้าเห็นว่าคดีเรื่องนี้อาจจะเทียบได้กับคดีอาชญา แม้ผู้ร้องจะถอนแล้วก็ตาม ข้าพเจ้าเห็นว่าในการเลิกคดีนั้นผิดกฎหมายอยู่แล้ว ศาลคือสภาฯ นี้จะไม่ให้ถอนก็ได้ เพราะฉะนั้นเรื่องนั้นแต่ที่ประชุมจะเห็นอย่างไร ข้าพเจ้าไม่ขัดข้อง

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช กราบบังคมทูลว่า ข้าพเจ้าเห็นว่าอย่างนั้น คือว่าการทบทวนกรรมาธิการและทั้งสภานิติพิจารณาคำร้องอย่างที่เกี่ยวข้องอยู่ในระหว่างพิจารณาของสภาฯ คือสภาฯ มอบให้กรรมาธิการทำ ทั้งกรรมาธิการและสภาฯ เรียกว่าคดีอยู่ในระหว่างพิจารณา เราพิจารณามาเรียบร้อยแล้วไม่ได้ตัดสิน โจทก์ยื่นคำร้องขอถอน ดังนั้นไม่มีปัญหาจะตัดสินก็ต้องยกฟ้องไป เพราะไม่มีอะไรจะตัดสินเสียแล้ว เพราะพิจารณาในเรื่องนี้ยังไม่มีมติตัดสินอะไรเลย โจทก์ขอถอนแล้วก็ปล่อยไป เพราะฉะนั้นขอให้ลงมติ

นายสรวย ณาป่าง รับผิดชอบ

ร.ต.ต. บุญแถม บัณฑิตานนท์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสระบุรี กล่าวต่อว่า
ในเรื่องนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าการศึกษาในทางนี้ เราควรอนุโลมตาม
หลักของศาล ในส่วนความเห็นของข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้าคิดว่าเรา
ควรจะต้องถือว่ามีภาระของตนแล้ว ต้องถือเสมือนหนึ่งว่าไม่ได้มี
การร้อง เหมือนคดีในโรงศาล ศาลฯ คือศาล ไม่ใช่อะไร

ประธานสภาฯ กล่าวต่อว่า มีสมาชิกเสนอขอให้ลงมติแล้ว ท่าน
จะอภิปรายว่าจะไม่ให้ลงมติดังนั้นหรือไม่

ร.ต.ต. บุญแถม บัณฑิตานนท์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสระบุรี กล่าวต่อว่า
ให้ลงมติ

น.ต. หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ ทร.น. กล่าวต่อว่า ในฐานะซึ่งข้าพเจ้า
เป็นสมาชิกผู้หนึ่งในสภาฯ นี้ใครที่จะแสดงความคิดเห็นบางประการ คือ
ข้าพเจ้าไม่อยู่ในการเตรียมพร้อมที่จะออกความคิดเห็นว่าการเด็ก คงจะ
เป็นอย่างไรหรือไม่ แต่ใครจะขอประธานเสนอต่อที่ประชุมแห่งสภาฯ
นี้ว่า ในการที่เราจะตัดสินใจการเด็กครั้งนี้ และเราได้ประชุมกัน
เป็นการลับเช่นนี้แล้ว ความวินิจฉัยของประชาชนย่อมมีอยู่ในเรื่อง
มากมาย เพราะฉะนั้นถ้าในการประชุมครั้งนี้จะเป็นการประชุม
ลับก็ตาม แต่ทว่าความลับย่อมไม่มีอยู่ในโลก ย่อมจะต้องแพร่
พรายไปวันใดวันหนึ่ง เมื่อปัญหาเกี่ยวกับคาบถูกคาบคอกอยู่อย่างนี้

ข้าพเจ้าใคร่ที่จะเสนอว่าควรมีสภา ฯ^๕ จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ
 เพราะเหตุว่าถ้าเราได้เสียในที่ประชุมแห่งสภา ฯ^๕ นั้นอาจจะมีเสียงว่า สมา
 ชิกทุกคนก็มีส่วนได้ ส่วนเสียในเรื่องนี้ ขอประทานเสนอว่า ขออย่าให้
 ลงมติในญัตตินี้ ขอให้พยายามแยกแยะ และจะได้เป็นการทรงไว้ซึ่ง
 ความยุติธรรมของสภา ฯ^๕ ให้ปรากฏแก่ประชาชนทั่วไป

นายวิลาส โอสถานนท์ หลวงวรินทร์ปรีชา รับรอง

ประธานสภา ฯ^๕ กล่าวว่า ข้าพเจ้าจะขอให้ลงมติว่าเราควรจะให้
 ลงมติหรือจะให้เบ็ดอภัยไป รายต่อไป ท่านผู้ใดเห็นว่าควรอภัยไป
 โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือรับรอง ๓๘ ท่าน

ประธานสภา ฯ^๕ กล่าวว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าควรลงมติได้ โปรดยก
 มือขึ้น

มีสมาชิกยกมือรับรอง ๓๓ ท่าน เป็นอันที่ประชุมตกลงว่าควร
 ลงมติได้

ประธานสภา ฯ^๕ กล่าวว่า ปัญหาที่ข้าพเจ้าจะให้ลงมติในที่นี้คือว่า
 สภา ฯ^๕ นี้ควรจะมีคำถ้อยเรื่องคดีกันนั้นหรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นว่า.....

ขุนวรดิษฐ์ ตรีคุณเจทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าวว่า
 มิได้ คำถ้อยที่ถ้อยมานั้นมีอย่างไร

หลวงวรินทร์ปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร กล่าวว่า

ข้าพเจ้าเห็นว่าก่อนแก้สัญญาจะลงมติ ควรจะให้อภิปรายว่าจะรับ
คำถอนเหตานั้นหรือไม่ ในปัญหาข้อสัญญาฯ ยังไม่ได้อภิปรายกันโดย

ประธานสภาฯ กล่าวว่ เราได้อภิปรายกันมาแล้ว ท่านผู้ใด
เห็นว่าควรจะรับคำถอนเรื่องคดีศาลการเลือกตั้งของผู้ร้องได้ โปรด
ยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองเป็นส่วนใหญ่ เป็นอันว่าไม่มีการพิจารณา
กันต่อไป

ประธานสภาฯ กล่าวว่ จังหวัดปัตตานี

พระศุภชารัตน์ปรีชาไวท์ กล่าวว่ คำร้องที่เราได้รับไปนั้น
เรายังไม่มีคำสั่งว่าให้ถอนได้หรือไม่ เราเป็นแค่เพียงรับคำถอนไว้ ก็
ควรลงมติว่าให้ถอนได้หรือไม่

ประธานสภาฯ กล่าวว่ เมื่อเราไม่รับเช่นนั้นแล้ว สภาฯ จะต้อง
ตั้งอีกคนหนึ่งว่าจะให้กรรมการไปพิจารณา หรือว่าจะลงมติกันในที่นี้
เสียทีเดียว

พระบริรักษ์ราชอักษร ผู้แทนราษฎรจังหวัดกระบี่ กล่าวว่
ข้าพเจ้าเห็นไปในทางที่ว่ควรจะให้ลงมติในที่นี้เสียทีเดียว

ร. ค. เนตร์ พูนวิวัฒน์ รับรอง

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ไม่มีท่านผู้ใดคัดค้านเป็นอย่างอื่น
ข้าพเจ้าจะได้ให้ลงมติ ท่านผู้ใดเห็นว่าควรยกคำร้องเรื่องนเสียทั้งหมด
โปรดยกมือขึ้น

ตั้งมาชกยก็มื่อรับรองเป็นต้นจนมาก เป็นอันว่าที่ประชุมตกลงให้
ยกคำร้องเรื่องนั้นเสีย

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า ต่อไป บัดนี้ กรรมการเห็นพร้อม
กันว่าควรยกคำร้องนั้นเสีย

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่่า เรื่อง
นี้เห็นด้วยกัน เพราะผู้ร้องก็ได้ถอนไปแล้ว ควรให้ระงับไปเช่นเดียวกับ
เรื่องทเบนมาเดจ

หลวงวรนิติปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร กล่าวว่่า
ข้าพเจ้าเข้าใจว่าผู้ร้องถอนคนเดียวใช่หรือไม่ เพราะมีผู้ร้อง ๒ คน

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า ผู้ร้อง ๒ คนด้วยกัน คนหนึ่งถอน คน
หนึ่งหมดอายุความ

พระอุฒิศาสตร์ เนติญาณ กรรมการ กล่าวว่่า เรื่องนี้มีผู้ร้อง
๒ คน แต่คนหนึ่งร้องไปภายหลังอายุความ สำหรับคนนั้นก็เป็นอันตกไป
เหลืออีกคนหนึ่ง คนนั้นก็ได้อถอนเสีย ไม่มีปัญหาจะต้องวินิจฉัยต่อไป

หลวงวรนิติปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร กล่าวว่่า ใน
ข้อที่ว่า นายแฉะ เป็นผู้อำชรั ร้องภายหลังกำหนดอายุความตามพระ
ราชบัญญัติการเลือกตั้ง คือว่าการเลือกตั้งทำเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน
พ.ศ. ๒๔๗๖ คำร้องนลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๖ และยื่นเมื่อ
วันที่ ๒๕ เดือนเดียวกัน กรรมการเห็นว่าคำร้องนั้นขาดอายุความแล้ว

ข้าพเจ้าเห็นว่าคำร้องนั้นยังไม่ขาดอายุความ เพราะเหตุไร เพราะเหตุว่า
 ตามกฎหมายการเลือกตั้งวิธีการของศาล และศาลฎีกาได้พิพากษา
 เป็นแบบอย่างแล้วว่าให้ นับตั้งแต่วันรุ่งขึ้นมา พระราชบัญญัติวิธี
 พิจารณาความแพ่งเป็นเหตุ คือ วิธีพิจารณาความแพ่งให้ นับตั้งแต่วัน
 วันขึ้นตั้งแต่วันตัดสินหรือไม่ก็ตาม ตามกฎหมายนั้นให้ นับตั้งแต่วัน
 ไปทุกอย่าง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าเราจึงควรดำเนินตามวิธีพิจารณา
 ความแพ่ง ใช่แต่เท่านั้น กฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญา ก็ให้ นับตั้ง
 ตั้งแต่วันพิพากษาตัดสินเป็นต้นไป แต่ว่าศาลฎีกาก็ได้ ตัดสินแล้วว่าให้ นับตั้ง
 ตั้งแต่วันรุ่งขึ้น เพราะฉะนั้นตามกฎหมายเลือกตั้งหม้อความอย่างเดียวก
 ันกับพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาชญา ใช่ไปพดงก่อน ร.ศ.
 ๑๑๕ มาตรา ๒๕ หรืออะไรถ้าผู้เจ้าจำไม่ได้แน่ เพราะฉะนั้นจึงเห็นได้
 ว่าตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งผู้เป็นจะต้องอนุโลม
 ตามวิธีพิจารณาอาชญา ร.ศ. ๑๑๕ เหมือนกัน ในที่สุดนี้ข้าพเจ้าเห็น
 ว่าคำร้องนั้นยังไม่ขาดอายุความ เมื่อคำร้อง ไม่ขาดอายุความ ตาม
 กฎหมายแล้ว คำร้องนั้นก็จะเป็นคำร้องที่สมบูรณ์อยู่ เพราะฉะนั้นสภา
 นี้ควรวินิจฉัยว่าคำร้องนั้นขาดอายุความหรือไม่

นายมังกร สุ่มเด่น กล่าวว่า ในมาตรา ๓๓ แห่งกฎหมายเลือกตั้ง
 บังคับไว้แล้วว่าภายใน ๒๐ วันนับแต่วันเลือกตั้ง เมื่อนับแต่วันเลือกตั้งก็
 นับจากวันนี้ ไม่ใช่ นับจากวันรุ่งขึ้น แต่สมาชิกผู้หนึ่งบอกวันนับแต่วัน

รุ่งขึ้นนั้นเป็นกฎหมายธรรมดาทั่วไป แต่กฎหมายนี้เป็นกฎหมายพิเศษ
ให้นับวันเดือกตง บังคับทีเดียว เพราะฉะนั้นไม่มีปัญหาในเรื่องนี้

พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จมาพิจารณา กทม. ว่า ตามที่ท่าน
สมาชิกผู้หนึ่งอภิปรายมานั้นแจ่มแจ้งดีมาก เป็นเช่นนั้นจริง

หลวงวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้แทนราษฎรจังหวัดสตูลนคร กล่าว ว่า สภาฯ
นี้ไม่ควรตั้งว่าเราจะต้องอาศัยกฎหมายและคำพิพากษาคำฎีกาเป็นหลัก
เหมือนกัน ข้าพเจ้ายืนยันอีกครั้งหนึ่ง ว่ากฎหมายวิธีพิจารณา ร.ศ.

๑๑๕ บัญญัติความอย่างเดียวกัน แต่เหตุใดแต่คำฎีกาซึ่งเป็นคำตสูงสุด
ของประเทศจึงให้นับวันรุ่งขึ้น ถ้าเช่นนั้นก็ใช้ไม่ได้ ส่วนกฎหมายวิธี
พิจารณาอาชญากรรมนั้นให้นับแต่วันฟังคำตัดสิน เพราะฉะนั้นเราจะดำเนินคดี
ให้ผิดจากคำฎีกาตัดสินไปแล้วใช้ไม่ได้ เมื่อเราพิจารณาวินิจฉัยกันไป
ขัดกับที่คำฎีกาว่ามาแล้ว สภาฯ เราจะเป็นอย่างไร คณะตุลาการผู้
กฎหมายจะเห็นว่าสภาฯ เราเป็นอย่างไร จะดูหมิ่นเราว่าไม่รู้กฎหมาย
กันเสียเลย

ร.ศ. เนตร พูนวิวัฒน์ กล่าว ว่า กฎหมายเดือกตงนี้ให้อำนาจ
ในการวินิจฉัยการร้องคัดค้านแก่สภาฯ นี้ เพราะฉะนั้นสภาฯ นี้มีอำนาจ
วินิจฉัยว่าคำในกฎหมายเดือกตงนั้นควรจะเป็นประการใด หากใช้คำ
ฎีกาไม่ ถ้าเดินตามคำฎีกาแล้ว กฎหมายเดือกตงนั้นก็คงจะโยนไปให้
คำฎีกาเป็นแน่ สภาฯ นี้ควรวินิจฉัยกฎหมายเดือกตงนี้เป็นประการใด
เสียก่อน

ขุนอินทรมุข ผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบูรณ์ กล่าวว่าการพิจารณาคดีในโรงศาลเป็นอีกอย่างหนึ่ง โดยเหตุว่ากฎหมายนั้นบังคับให้กระทำเช่นนั้น ถ้าหากการเลือกตั้งมีพระราชบัญญัติเลือกตั้งโดยเฉพาะอยู่ ถ้าไม่เอากฎหมายอื่นเช่นนั้น ไม่ใช้การพิจารณาซึ่งผิดหลักกฎหมาย เพราะฉะนั้นขอให้สภาฯ ลงมติ

ร.ท. สอน วงษ์โต ด.อยู่เกษม ทองดงยา รมว.อง

หวดง วรนิศปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร กล่าวว่ามีข้อสงสัยว่าจริงอยู่ที่สภาฯ ไม่ใช่ศาลฎีกา แต่ในการพิจารณาเช่นนี้เราจำเป็นจะต้องอาศัยกฎหมายที่ถูกต้อง เมื่อมีแบบอย่างอยู่แล้ว เราจะดำเนินคดีข้อเท็จจริงในการพิจารณาคดีนี้ ให้ผิดจากที่ศาลฎีกาคิดเช่นนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าจะเป็นการขัดกับวิธีการที่ศาลได้ดำเนินอยู่ ขอให้เข้าใจว่าศาลฎีกาเป็นศาลสูงสุดของประเทศ และสภาฯ นี้เป็นสภาฯ สูงสุดของประเทศ เมื่อมีการท้วงติงฝ่ายใดกันแล้วประชาชนจะเห็นเป็นอย่างไร ขอให้โปรดระวังถึงกฎหมายให้มาก ขออย่าอีกที่หนึ่งว่า ขออย่าให้เห็นแก่หน้าพวกเรากันเองเท่านั้น

นายมนูญ บริสุทธิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่ามีข้อสงสัยว่าข้าพเจ้าอยากจะแสดงความคิดเห็นในทางกฎหมายว่า การนับกำหนดวันนั้นเรามีวิธีนับกันอย่างไร ประมอดแพ่งและพาณิชย์ในหมวดว่าด้วยระยะเวลา ข้าพเจ้าจำได้ว่ากำหนดวันนั้นท่านให้นับวันรุ่งขึ้นเป็นเกณฑ์ เพราะฉะนั้นเรื่องนี้จะขาดอายุความหรือไม่ก็แล้วแต่ที่ประชุมจะวินิจฉัย

ร. ต. สอน วงษ์โต ผู้แทนราษฎรจังหวัดชัยนาท กล่าวว่ ใน
 บัญชาเรื่องขาดอายุความหรือไม่นั้น เพราะว่าพระราชบัญญัติการเด็ก
 ติงของเรานั้นได้ มีปรากฏแล้วว่า เราจะต้องนับตั้งแต่วันเด็กตกเป็น
 ต้นไป นี่เป็นเหตุสำคัญ แต่ตามที่สมาชิกคนหนึ่งคัดค้านว่าควรจะต้องเทียบ
 เคียงเอาบรรทัดฐานของศาลฎีกามาเปรียบเทียบกัน การที่จะเปรียบเทียบ
 เียบเทียบเคียง หรือจะอนุโลมตามนั้น ก็ไม่มีกฎหมายอะไรบังคับว่าเรา
 จะต้องบังคับคดีอย่างไร นี้พระราชบัญญัติการเด็กตั้ง เรามันบังคับแน่นอน
 แล้วจะให้ นับตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นไป ตามที่สมาชิกผู้หนึ่งเสนอนั้นเห็นว่า
 เป็นการไม่สมควรอย่างยิ่ง เพราะฉะนั้นขอให้สภาฯ ลงมติเสีย

นายพัก ณ สงขลา ผู้แทนราษฎรจังหวัดศรีสะเกษ กล่าวว่า
 ข้าพเจ้าเห็นในบันทึกนั้น ผู้ร้องได้มาร้องก่อนวันที่ ๒๕ เดือนนั้นเป็นวัน
 บัดที่ทำงาน ท่านกรรมาธิการพิจารณาถึงข้อนี้ด้วยหรือไม่ ถ้าเราไม่
 พิจารณาโดยรอบคอบแล้ว เราจะเสียหาย จึงอยากจะถามกรรมาธิการ
 ว่าได้สอบสวนหรือเปล่าว่าวันนั้นเป็นวันหยุดราชการจริงหรือไม่ บันทึก
 ท้ายคำร้องมีความว่าอย่างนั้น คำร้องนั้นนายแฉะ ได้นำมายื่นด้วยตนเอง
 เมื่อวันที่ ๒๕ เดือนนั้น ยังไม่พ้นเขตคำร้องคดีคัดค้าน เพราะเมื่อ
 วันนั้นเป็นวันศุกร์ บัดที่ทำการจึงได้รับไว้ ได้สอบถามถึงเหตุที่ผู้
 คัดค้านในเรื่องนี้และแจ้งให้เขาใจมีเหตุผลตั้งบันทึกคดีมาด้วยแล้ว เพื่อ
 ว่าเราจะลงมติกันให้รอบคอบ จะต้องจำใส่ใจไว้เหมือนกัน เมื่อ

ข้าพเจ้าถามกรรมาธิการก็ตอบไม่ได้ ข้าพเจ้าใครที่จะให้กรรมาธิการ
ไปพิจารณาใหม่

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช
กล่าวว่า ข้าพเจ้าได้พิจารณาคำร้องเหล่านั้นแล้ว คือว่าคำร้องลงวันที่
๒๕ พฤศจิกายน ๒๕ เป็นวันศุกร์ เป็นวันที่นัดทำการนัด แล้ว
มาขึ้นวันที่ ๒๕ เพราะฉะนั้นปัญหาที่นัดทำการ หรือไม่ ก็ไม่มีปัญหา
เพราะลงวันที่ ๒๕ ไม่ได้เขียนลงวันที่ ๒๔ ส่วนปัญหาที่จะนับ เวลาตั้งแต่วันที่
โดยขอให้รับทราบวันจตุ

นายพัก วัฒนธาดา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุตรดิตถ์ กล่าวว่า
ข้าพเจ้ารู้สึกแปลกใจเหลือเกินที่มีสมาชิกคัดค้านเช่นนี้ ในเรื่อง
อายุความจะขาดหรือไม่นั้นได้มีกฎหมายบังคับอยู่แล้ว เพราะฉะนั้น
การที่จะนับขาดหรือไม่ขาด ขอให้ดำเนินการ ตามกฎหมายว่าด้วยการ
เดือกตั้ง

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช
กล่าวว่า ต้องถือวันที่ลงในคำร้อง เป็นวันที่เขาทำคดีค้านนั้นขึ้นมา
เพราะฉะนั้นเมื่อทำขึ้นในวันนั้นแล้ว จะให้นับวันไหน

หุดวงกรณีปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่า ถ้า
วันที่ ๒๔ เป็นวันหยุดตามที่สมาชิกเสนอแล้ว จะไม่ขาดอายุความเลย
เพราะว่าเขามีสิทธิ ข้าพเจ้าเข้าใจว่าสมาชิกคงจะทราบดี

นายสร้อย ณฑาปาง ผู้แทนราษฎรจังหวัดลำปาง กล่าวว่่า เพื่อ
ตัดบัญญัติให้สั้นเข้า จะขาดอายุความหรือไม่นั้น เราจะต้องพิจารณาถึง
กฎหมายเดือกตั้ง สมาชิกจึงจำไว้ว่าเราใช้กฎหมายเดือกตั้งอยู่ อย่า
ใช้กฎหมายอื่นให้สั้นเข้ามากนัก เราใช้กฎหมายเดือกตั้งโดยเพราะ
เราไม่ใช่ศาล ผู้รับคำร้องก็ไม่ใช่ศาลเหมือนกัน ดำเนินการตาม
กฎหมายเดือกตั้งเท่านั้น

นายสนิท เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่่า
ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับสมาชิกที่พูดที่หลังที่สุดนี้ คือ ในเมื่อความปรากฏตาม
กฎหมายเดือกตั้งบังคับกำหนดเวลาไว้ชัดแล้ว ยังมีท่านสมาชิกขอให้
ไปเทียบเคียงวิธีพิจารณาความอาชญา ความแพ่ง ข้าพเจ้าไม่เข้าใจโดย
ความของสมาชิกนั้น ถดถอยเป็นว่าจะปล่อยให้เรื่องเป็นไปว่าสภาฯ นี้ไม่
รู้กฎหมาย เป็นคารมที่แรง กฎหมายเดือกตั้งมีอยู่ชัดเจนแล้ว จะไปเอา
กฎหมายอื่นมาเทียบอย่างไรอีกเล่า ใครไม่รู้กฎหมายกันแน่ ข้าพเจ้า
ไม่ทราบ

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า ข้าพเจ้าจะตั้งปัญหาให้ตั้งมติดังนี้ คือ
ว่าเรื่อง กำหนดเวลานั้นเราจะ อาศัยแบบฉบับตามกฎหมายเดือกตั้งหรือ
กฎหมายอื่น

นายไต้ ปาณิกบุตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวว่่า
ข้าพเจ้าขอความกรุณาพูดสักนิดหนึ่งว่า ถ้าจะลงมติ จะใช้กฎหมาย
อื่นหรือจะใช้กฎหมายนี้ ข้าพเจ้าขอเรียนว่าเราเป็นสภาฯ นี้บัญญัติ

กฎหมายที่ออกไปน่าจะใช้อย่างเดียวกันทั้งนั้น ที่จะแปรกฎหมายให้
ขัดกันนี้ ดั่งดียวว่าสภาฯ นี้จะต้องรับผิดชอบมากไป ขอเสนอว่าก่อนที่จะ
วินิจฉัยกันขอให้คิดดูให้ดีว่าจะเสียแบบไป คือว่าจะเป็นผลร้าย

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า ข้าพเจ้าอนุญาตให้ถามผู้เสนอได้โดยฉันท
การที่จะให้อาจารย์กฎหมายอื่น ท่านจะยอมถอนหรือไม่

นายไต้ ปาณิกบุตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวว่่า วิช
นี้อย่างนั้นกฎหมายทั่วไปเขานับกันอย่างไร

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า ข้าพเจ้าตั้งปัญหาขึ้นเช่นนี้ ถ้าท่านไม่
พอใจ ท่านจะให้ตั้งปัญหาว่าอย่างไร

นายไต้ ปาณิกบุตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวว่่า
ข้าพเจ้าตั้งข้อตั้งเถียงใจเท่านั้นเอง

หลวงศรีประกาศ ผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ กล่าวว่่า คำ
ร้องทนายนั้น เจ้าหน้าทีในจังหวัดนั้นได้บันทึกไว้แล้วว่า วันที่ ๒๔
เป็นวันปิด ต่างว่าผู้ยื่นคำร้องนั้นก็ไปยื่นวันที่ ๒๔ ซึ่งเป็นวันปิด เขา
จะยื่นให้แก่ใคร ก็จำเป็นจะต้องไปยื่นวันที่ ๒๕ ตามกฎหมายว่าเมื่อ
วันใดปิด ท่านว่าวันครบกำหนดนั้น ให้เลื่อนต่อไปได้ เพราะฉะนั้นเขา
ยื่นวันที่ ๒๕ ถูกแล้ว ไม่ขาดอายุความ

ขุนสุมหารทีตะคัตติ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวว่่า
ประธานตั้งปัญหาเช่นนี้จะเหมาะกว่า คือตั้งปัญหาว่า จะขาดอายุความ

หรือไม่ว่า ไม่ใช่ว่าใช้กฎหมายเดิมไหน เพราะกฎหมายออกไปแล้ว
ใช้ได้ทุกเล่ม ข้าพเจ้ามีความเห็นอย่างนี้

นายสรอย รัตปาบ ผู้แทนราษฎรจังหวัดลำปาง กล่าวว่า
ข้าพเจ้ารับรอง และขอให้ลงมติด้วย

หลวงจวนศิริปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร กล่าวว่า แม้
กฎหมายการเด็กคงจะเป็นกฎหมายพิเศษก็จริง แต่ในการนั้น ท่าน
สมาชิกหลายท่านจะให้ นับตามกฎหมายเด็กคง บางที่ท่านสมาชิก
ผู้ค้านจะไม่ทราบว่าจะนับอย่างไร และบางที่ก็ไม่เคยเรียนกฎหมาย

ร. ต. เนตร พูนวิวัฒน์ กล่าวว่า ค่าเสียค่าธรรมเนียม

หลวงจวนศิริปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร กล่าวว่า
ข้าพเจ้าพูดตามความจริงใจ เห็นว่าควรนับตั้งแต่นั้นอนัน ข้าพเจ้า
ขอเสนอให้ทราบว่า ค่าต๋งเขาไม่เด่นด้วย เพราะฉะนั้นสภาฯ ถึง
แม้ว่าไม่ใช่ศาล แต่ท่านสมาชิกก็ยอมทราบอยู่ดีแล้วว่า เราทำหน้าที่
เป็นศาล เพราะฉะนั้นการที่เราจะบัญญัติวิธีพิจารณาชั้น เราไม่มีอำนาจ
ทำได้หรือไม่ เมื่อเราไม่มีอำนาจบัญญัติชั้นเอง เราจำเป็นต้องนำ
กฎหมายและวิธีพิจารณาที่ใช้อยู่ในศาลเดิมนั้นมาใช้บังคับ - ข้าพเจ้าไม่
ท้วงกฎหมายเด็กคงนับแต่นั้นเด็กคง ข้อความตรงกับวิธีพิจารณา
ความอาชญา ร.ศ. ๑๑๕ ขอให้ท่านสมาชิกใคร่ครวญให้ดี มิเช่นนั้น
สภาฯ เราจะเสียเกียรติยศมากก็ได้ ควรจะรักษาเกียรติศักดิ์ของ

สภา ฯ ให้มาก ถึงแม้ว่าข้าพเจ้าจะแพ้ก็ไม่แปลกอะไร ข้าพเจ้ายินดีที่จะแพ้ในสภา ฯ นี้ ความเห็นของข้าพเจ้าเมื่อสมัยมาชิกไม่เห็นด้วยก็ไม่แปลก ขอให้คิดว่าคนภายนอกจะเห็นว่าในสภา ฯ นี้เป็นอย่างไร มีความรู้ในวิธีพิจารณาเป็นอย่างไร แล้วท่านที่เป็นผู้พิพากษาคณะตุลาการของศาลจะเห็นพวกเราเป็นอย่างไร มีความรู้แค่ไหน เราเป็นสภา ฯ นี้คิบัญญัติ ขอให้โปรดระลึกว่าเป็นสภา ฯ นี้คิบัญญัติที่จะออกกฎหมายไปให้เขาใช้ ถ้าเราไม่รักกฎหมาย คิความในกฎหมายผิดจากทำนองที่เขาทำมาแล้ว เราจะหัวเราะเยาะให้ ข้าพเจ้ากลัวเช่นนั้น ถ้าผู้อื่นไม่กลัวก็กลัวไป

ขุนสมุทรหิระคดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวว่
 ข้าพเจ้าเห็นว่าเรื่องบางที่จะมีสมาชิกบางท่าน อภิปรายไปในทางที่จะไม่เหมาะ ข้าพเจ้าเห็นว่าปัญหาที่เขามาณะเพราะหน้าที่ประชุมนี้เป็นปัญหาเรื่องพิพากษา เพราะฉะนั้นการที่สมาชิกทุกๆ ท่านจะพิพากษานั้นก็จำเป็นจะต้องหารือบท เพราะฉะนั้นความเห็นของเขา เขาอาจจะเอาบทไหน นั้นเป็นความเห็นส่วนตัวเรา แต่เราถือว่าการตัดสินนั้นจะต้องถือความเห็นส่วนมาก เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้สภา ฯ นี้ตั้งมติว่าเรื่องนั้นขาดอายุความหรือไม่ และการที่จะใช้กฎหมายเดิมไหนนั้นเขามีสิทธิ์ที่จะวินิจฉัยได้

มีสมาชิกรับรอง

ประธานสภา ฯ กล่าวว่ ท่านผู้ใดเห็นว่าคำร้องของนายแฉะ
ขาดอายุความ โปรดยกมือขึ้น
มีสมาชิกยกมือ ๖๒ ท่าน

ประธานสภา ฯ กล่าวว่ ท่านผู้ใดเห็นว่าคำร้องของนายแฉะ
ยังไม่ขาดอายุความ โปรดยกมือขึ้น
มีสมาชิกยกมือ ๑๔ ท่าน เป็นอันว่าที่ประชุมรับรองว่าคำร้อง
ของนายแฉะขาดอายุความแล้ว

ประธานสภา ฯ กล่าวว่ ทนปัญหาว่า ตามคำวินิจฉัยของ
กรรมาธิการที่เสนอนั้น สภา ฯ จะรับรองหรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นว่า
ควรรับรองตามความวินิจฉัยของคณะกรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้น
มีสมาชิกยกมือรับรองเป็นส่วนใหญ่ เป็นอันว่าที่ประชุมรับรอง
ความวินิจฉัยของคณะกรรมาธิการ

ประธานสภา ฯ กล่าวว่ ค่อยไป จังหวัดพิจิตร คณะกรรมา
ธิการมีความเห็นว่าควรให้ยกคำร้องนี้เสีย ท่านผู้ใดเห็นพ้องด้วยข้อ
เสนอของคณะกรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้น
สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันว่าที่ประชุมเห็นพ้อง
ด้วยข้อเสนอของคณะกรรมาธิการ

ประธานสภา ฯ กล่าวว่ ค่อยไป จังหวัดปราจีนบุรี คณะ
กรรมาธิการมีความเห็นว่าควรให้ยกคำร้องนี้เสีย ท่านผู้ใดเห็นพ้อง
ด้วยข้อเสนอของคณะกรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกผู้มีอรรถพร่วมเพียงกัน เป็นอันว่าที่ประชุมเห็นพ้อง
ด้วยข้อเสนอนี้ของคณะกรรมการ

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า ต่อไป จังหวัดเตย คณะกรรมการมี
ความเห็นให้ยกคำร้องนี้เสีย ท่านผู้ใดเห็นพ้องด้วยคำวินิจฉัยของ
คณะกรรมการ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกผู้มีอรรถพร่วมเพียงกัน เป็นอันว่าที่ประชุมเห็น
พ้องด้วยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า ต่อไป จังหวัดสุรินทร์ คณะกรรมมา
ธิการมีความเห็นว่าควรให้ยกคำร้องนี้เสีย ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับคำ
วินิจฉัยของคณะกรรมการ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกผู้มีอรรถพร่วมเพียงกัน เป็นอันว่าที่ประชุมเห็น
ด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า ต่อไป จังหวัดศรีสะเกษ คณะกรรมมา
ธิการมีความเห็นว่าควรให้ยกคำร้องของผู้ร้องคดีค้านนี้เสีย ท่านผู้ใด
เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกผู้มีอรรถพร่วมเพียงกัน เป็นอันว่าที่ประชุมเห็น
ด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า ต่อไป จังหวัดชุมพร คณะกรรมมา
ธิการมีความเห็นว่า เมื่อผู้ถูกร้องคดีค้านไม่ยอมให้เจ้าหน้าที่กระทรวง

กรรมการสอบสอบและทั้งไม่ยอมเขียนตามที่กรรมการร้องขอ เพื่อ
หักล้างคำกล่าวหาของผู้คัดค้านซึ่งก็ไม่มีหลักฐานใดอื่น จะทำให้
กรรมการวินิจฉัยว่า หลวงสโมสรวราชกิจ มีความรู้ภาษาไทยสมบูรณ์
ตามกฎหมาย จึงเห็นพร้อมกันว่าควรเลิกตั้งใหม่

หลวงประสารณฤศิต ผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง กล่าวว่
การที่ท่านกรรมการสอบวิชาหลวงสโมสรวราชกิจแต่เพียงอ่าน และเขียน
ภาษาไทย และเมื่อผู้สอบไม่เขียนภาษาไทย ท่านกรรมการเขาเป็น
คนนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่ายังเป็นกรณีพิพาท เพราะในพระราชกฤษฎีกา
บอกว่าคุณจะเป็นผู้แทนราษฎรต้องมีความรู้ไทย ประถมสามัญ ซึ่งเทียบ
กับประถม ๕ เดียวกัน หลักสูตรประถม ๕ มี ๗ อย่าง ๑. จรรยา
๒. ภาษาไทย ๓. เลข ๔. ความรู้เรื่องเมืองไทย ๕. การรักษา
ตัว ๖. วิชาเขียน ๗. วิชาตักเตือน ถ้าท่านกรรมการจะตัดสิน
ความรู้ของหลวงสโมสรวราชกิจก็ควรจะสอบทุกวิชา แต่นี่ก็สอบแต่ ๒ วิชา
เท่านั้น วิชาหนึ่งปรากฏว่าสอบได้ อีกวิชาหนึ่งผู้สอบไม่ยอมสอบ
และนอกจากนั้นท่านกรรมการ ก็ไม่ได้ตั้งหลัก ลงไปว่า ถ้าสอบไม่ได้ ๒
วิชาเป็นตก การสอบได้นั้นผู้สอบไม่จำเป็นจะต้องสอบได้ทุกอย่าง บาง
อย่างได้บางอย่างตก เมื่อรวมหมายไม่ต่ำกว่า ๕๐% เขาก็นับว่าได้
หนึ่งข้าพเจ้าได้ทราบว่ หลวงสโมสรวราชกิจไปเรียนวิชาทหาร ที่เมืองกั
กัศดา ประเทศอินเดีย เป็นนักเรียนรุ่นเดียวกับพระยามหาโยธาฯ และ

สอบได้ได้ตามหลักสูตร ในเวลานั้น เพราะเมื่อ ๕๐ ปีมาแล้วกรมศึกษา
 ธิการดูเหมือนจะยังไม่มี ต่อมาหลวงสโมสรวราชกิจก็ได้รับพระราชทาน
 สัญญาบัตรเป็นหลวง นี่ก็แสดงว่ารัฐบาลสยามรับรองความดีของหลวง
 สโมสรวราชกิจ แต่ในเวลานั้นหลวงสโมสรวราชกิจก็ประกอบการค้าขาย
 ต่าง ๆ โดยเป็นผู้ดำเนินการเอง ก็ยังแสดงว่าหลวงสโมสรวราชกิจ มีความ
 รุ่งเรืองกว่าประมธำมัญญมาก เด็กที่สอบได้ประมธำมัญญหรือผู้ที่มีความดี
 เพียงประมธำมัญญก็ทำการค้าขายไม่ได้ ข้าพเจ้าขอเรียนให้สภา ฯ
 ทราบว่า การที่รัฐบาลบังคับให้เด็กเรียนวิชาต่าง ๆ ที่โรงเรียนก็เพื่อ
 จะอบรมสั่งสอนเด็กเป็นคนเท่านั้นเอง วิชาต่าง ๆ ที่เรียนนั้นเพื่อให้
 เป็นเครื่องมือดำเนินไปสู่จุดหมาย เมื่อเราใช้แพข้ามแม่น้ำได้แล้วจะ
 แยกแพไปค้าขายหรือ นี่หลวงสโมสรวราชกิจ ก็เรียนสั่งเรารู้ถึงความประสงค์
 แล้วพร้อมทั้งวิชาชีพ ข้าพเจ้าเห็นว่าหลวงสโมสรวราชกิจ มีความรุ่งเรือง
 ขึ้นประมธำมัญญแล้ว และควรได้ชั้นปริญญาในทางค้าขายเสียอีก
 โดยเหตุฉะนั้นจึงเห็นว่าไม่ควรเด็กด้วยกันใหม่ในจังหวัดชุมพร และควร
 ยกคำร้องของผู้รณรงค์คัดค้านเสีย

พระพิไลยสุนทรภกร ผู้แทนราษฎรจังหวัดภูเก็ต กล่าวว่ หลวง
 สโมสรวราชกิจ เดิมเคยรับราชการเป็นกรมการพิเศษ คือตำแหน่งของปลัด
 เมืองหลังสวนแต่ก่อน แต่โดยเหตุว่าเคราะห์ร้ายจังหวัดหลังสวนได้
 ยุบลงเป็นอำเภอ และผู้เลื่องคองคือพระราชณาครศึกษาเป็นผู้ว่าราชการ
 จังหวัดชุมพรเวลานี้ก็ถูกย้ายเสียแล้ว เพราะฉะนั้นการที่พระราชณาคร ฯ

รับ homolog โมสรราชกิจนั้นถูกต้องด้วยแล้ว ไม่ควรจะให้มีการเลือกตั้งใหม่

ขุนวรคำสัตว์รัตนกิจ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุราษฎร์ธานี กล่าว ว่า ตามที่คณะกรรมการดังกล่าวเห็นว่า homolog โมสรราชกิจไม่มีหลักฐานใดอื่นที่จะทำให้กรรมการวินิจฉัยว่า homolog โมสรราชกิจมีความรู้พิเศษได้บริบูรณ์ตามกฎหมายนั้น ข้าพเจ้าอยากจะทราบจากกฎหมายอะไรที่บัญญัติว่าจะต้องรู้ภาษาไทย

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว ว่า ในการที่คณะกรรมการได้วินิจฉัยเรื่องนี้ได้อาศัยหลักกฎหมายและคำสั่งของกระทรวงมหาดไทยประกอบด้วยใบสมัครของ homolog โมสรฯสมัครกรงนี้ ในการสมัครรับเลือกตั้งผู้แทนราษฎรของ homolog โมสรฯปรากฏแต่เพียงว่าเป็นผู้ที่มีความรู้หนังสือไทยเท่านั้น ไม่ทราบว่ามีความรู้เทียบชั้นใด แต่ตามกฎหมายที่กำหนดการเลือกตั้งมาวาง บัญญัติไว้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรต้องมีความรู้เทียบ ประถมสามัญ หรือฐานที่เราจะเทียบความรู้ว่าใครเป็นผู้ที่มีความรู้ชั้น ประถม สามัญนั้นอาศัยหลักตามตราราชสีห์ นอขที่ ๓๐๐/๗๒๗๓ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ กำหนดความวางหลักการในการนี้ สำหรับเป็นทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่อยู่ ๓ ข้อ ข้าพเจ้าจะขออ่านให้ที่ประชุมฟัง เพื่อเป็นการที่ว่า homolog โมสรฯ มีความรู้ ถูกต้องเพียงใดหรือไม่

ข้อ ๑. ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรจะต้องมีใบสุทธิหรือ
ประกาศนียบัตร หรือหลักฐานอื่นใดมาแสดงว่าเป็นผู้ที่มีความรู้เทียบ
ชั้นประถมสามัญ กล่าวคือต้องเป็นผู้สอบไล่ได้ชั้นประถมปีที่สาม หรือ
สอบไล่ได้ชั้นประถมปีที่สี่ ตามแผนการศึกษาของชาติปัจจุบันขึ้นไป ซึ่ง
เป็นหน้าที่ของผู้สมัครจะต้องนำหลักฐานดังกล่าวมาแสดง ตามระเบียบ
การสมัครนั้นหลวง สโมสรราชกิจไม่ได้นำเอาหลักฐานในข้อหนึ่ง มาแสดง
จึงฟังไม่ได้ และตราตั้งนั้นในข้อ ๒ ยังได้วางเงื่อนไข คือไปอีกว่าถ้าผู้
สมัครรับเลือกตั้งนั้นไม่มีความรู้สอบไล่ได้ ดังที่ได้กล่าว มา แล้วใน ข้อหนึ่ง
แต่ผู้สมัครมีความรู้ โดยมีใบสุทธิหรือประกาศนียบัตรหรือหลักฐานอย่าง
อื่นมาแสดงว่าเป็นผู้มีความรู้ คงจะกล่าวต่อไปในข้อนี้ ก็ยอมรับเทียบ
ความรู้ ให้ โดยเฉพาะในการเด็ก คงเห็นว่าเป็นผู้มีความรู้ ไม่ต่ำกว่าชั้น
ประถมสามัญ และทรงเป็นหน้าที่ของผู้สมัครจะต้องนำหลักฐานนั้นมา
แสดง กล่าวคือ (ก) ประกาศนียบัตรตั้งแต่ประโยคหนึ่งขึ้นไป คือใน
สมัยโรงเรียนในพระตำหนักสวนกุหลาบยังแบ่งการศึกษาออกเป็น ประโยค
หนึ่งและประโยคสอง สำหรับผู้สอบไล่ได้ประกาศนียบัตรตั้งแต่ประโยคหนึ่ง
ขึ้นไปยอมรับเทียบให้ว่าเป็นผู้มีความรู้ชั้นประถมสามัญ ขึ้นไป (ข)
ประกาศนียบัตรตั้งแต่ประโยคหนึ่งขึ้นไป กล่าวในสมัยต่อมาโรง
เรียนในตำหนักสวนกุหลาบนั้นได้จัดประโยค ๑-๒ ให้มีชั้นขึ้นคือ แบ่ง
ประโยคหนึ่งออกเป็นสามชั้น ประโยคสองเป็นสามชั้น ผู้สอบไล่ได้

ตั้งแต่ประโยคหนึ่งขึ้นไปยอมให้เทียบชั้นประถมสามัญได้ (ค) ประกาศนียบัตรประโยคมุทชั้น ๓ ขึ้นไป คือ ในสมัยต่อมาอีกได้จัดการศึกษาแบ่งออกเป็นประโยคมุท ประโยคประถม และประโยคมัธยม ในประโยคต่างๆ เหล่านี้ยังแบ่งออกได้อีกเป็น ๓ ชั้น เพราะฉะนั้น ผู้สอบได้ได้ประโยคมุทชั้น ๓ ขึ้นไปได้จึงยอมให้เทียบได้กับชั้นประถมสามัญ (ข) ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาและธรรมศึกษาศรีชั้นไป คือ ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาชั้นนี้ได้แก่ภิกษุ สามเณร ที่สอบได้ได้ในทางธรรม และวินัย ส่วนธรรมศึกษาศรีชั้นนี้ได้แก่ผู้ที่เป็นคฤหัสถ์สอบได้ได้ในทางธรรม (ง) ประกาศนียบัตรเปรียญตรีชั้นไป (จ) ประกาศนียบัตรมหามกุฏวิทยาลัยชั้น ๓ ขึ้นไป (ชั้น ๒ และชั้น ๑ สูงกว่าชั้น ๓) โรงเรียนเหล่านี้ สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส ได้ทรงจัดตั้งขึ้นตามอารามต่างๆ ทั้งในกรุงเทพฯ และหัวเมือง ผู้สอบได้ได้ประกาศนียบัตรชั้น ๓ ขึ้นไป แห่งโรงเรียนมหามกุฏวิทยาลัย ยอมรับเทียบให้เท่าชั้นประถมสามัญ (ฉ) ประกาศนียบัตรประถมนักเรียนอื่นๆ ซึ่งอยู่ในชั้นการเรียนอย่างเดียวกันกับชั้นการเรียนประถมของกระทรวงธรรมการ คือหมายความว่า สำหรับนักเรียนนั้นๆ มิใช่เป็นโรงเรียนของกระทรวงธรรมการ แต่ใช้หลักสูตรเช่นเดียวกับหลักสูตรของกระทรวงธรรมการ หรือหลักสูตรอย่างอื่น แต่กระทรวงธรรมการยอมรับเทียบว่าเท่ากันกับชั้นประถมสามัญเช่นโรงเรียนอัสสัมชัญ คริสต์

เคียน และโรงเรียนมิชชันตามหัวเมืองทุกแห่ง ในข้อนี้หากมีการ
 สงสัยว่า ตำหนักเรียนแห่งใดจะเทียบกันได้หรือไม่ ให้กรรมการจ้ง
 หวัดนั้น ๆ เป็นผู้เทียบ (ข) ผู้ซึ่งคัดอุทธรณ์ได้รับรองคุณวุฒิแล้ว
 และอนุญาตให้เป็นทนายความชั้น ๒ ขึ้นไป (ค) ผู้ซึ่งสอบได้ได้
 จากโรงเรียนนายสิบทหารบก หรือโรงเรียนจำทหารเรือขึ้นไป (ง)
 ผู้ซึ่งสภาการแพทย์อนุญาตให้ประกอบโรคศิลป์ได้ในสาขาต่อไปนี้ ๑.
 แผนปัจจุบัน สาขาการบำบัดโรคทางยา ทางผ่าตัด ทางผดุงครรภ์ การ
 ทำฟัน การปรุงยา (เภสัชกรรม) หมอคำแย ตั้งแต่ชั้น ๒ ขึ้นไป
 และสาขาการพยาบาล ๒. แผนโบราณ สาขาการบำบัดโรคทางยา
 ชั้น ๑ (ญ) ผู้ซึ่งเคยรับราชการในตำแหน่งเสมียนชั้นไป ซึ่งอยู่
 ในตำแหน่งดังกล่าวคิดต่อรวมกันไม่น้อยกว่า ๒ ปี ในข้อนี้อาจจะมีผู้
 ใจว่าหตวง ๘ โฉมราชการก็เคยรับราชการในตำแหน่งเสมียนชั้นไป แต่
 เมื่อได้สอบแล้วปรากฏว่าหตวง ๘ โฉม ๗ มิได้เคยรับราชการในตำ
 หน่งใดๆเลย เป็นแต่เพียงกรมการพิเศษเท่านั้น ซึ่งไม่ได้ถือว่า
 เป็นข้าราชการ ทนตราตั้งกระทรวงมหาดไทยได้วางหลักคือไปว่า ข้อ ๓
 ๘ ทมความร้อยอย่างอื่นนอกจากที่ได้เทียบวิทยฐานะไว้ ในข้อ ๒ ซึ่งถือว่าเสมอ
 ด้วยชั้นประถมสามัญ หรือกับผู้สมัครรับเลือกคงที่ไม่สามารถจะนำประ
 ภาคนัยบัตรหรือใบสุทธิหรือหลักฐานมาแสดงได้ตามข้อ ๑-๒ ก็ได้ เช่น
 ใบสุทธิหรือประกาศนียบัตรได้หายเสียแล้ว หรือเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษา

เมื่อก่อน ขอเรียนว่าไม่ได้มีการสอบสวนตามตราราชทัณฑ์ ดังที่ได้
 อ่านมาแล้วเมื่อก่อน ในหนังสือฉบับนี้ยังได้ย้ายอยู่ว่า ข้าพเจ้าจะขอเรียน
 โดยอ่านหนังสือของข้าหลวงประจำจังหวัดให้ฟังเพื่อประกอบคำวินิจฉัย
 ดังต่อไปนี้ “การสมัครเข้ารับเด็กของหลวงสโมสรฯ ข้าพเจ้าขอ
 ส่งหนังสือในเรื่องความรู้ของหลวงสโมสรฯ มายังคณะกรรมการเพื่อ
 ประกอบการพิจารณา ขอเรียนว่าในการที่หลวงสโมสรฯ ยื่นใบสมัคร
 เข้ารับเด็กคือ หลวงสโมสรฯ ได้นำใบสมัครมาขึ้นต่อพระราชาคณะฯ
 ด้วยตนเอง เมื่อสอบสวนแล้วก็เห็นรับใบสมัครไว้ ดังได้ส่งสำ
 นามาเพื่อพิจารณาพร้อมกับหนังสือแล้ว” ทนคณะกรรมการยังมี
 ความเห็นที่จะให้หลวงสโมสรฯ ผู้นี้ได้แสดงความสามารถของตนเอง ถึง
 แม้ว่าจะผิดในลักษณะอย่างอื่น กรรมการก็มุ่งจะผ่อนผันให้หลวง
 สโมสรฯ แสดงตนว่าเป็นผู้ที่มีความรู้เทียบชั้นประถมสามัญ จึงได้มีหนังสือ
 ส่งนำหลวงสโมสรฯ ไปยังกระทรวงธรรมการเพื่อให้กระทรวงธรรมการ
 จัดการสอบสวนหลวงสโมสรฯ ว่ามีความรู้เทียบชั้นประถมสามัญหรือไม่
 เป็นการผ่อนผันถูกต้องแล้ว กรรมการยังได้ผ่อนผันให้หลวงสโมสรฯ
 สอบอีกครั้งหนึ่ง หลวงสโมสรฯ กลับปฏิเสธโดยอ้างว่าตนมีความรู้แล้ว
 เป็นการปฏิเสธดีที่ซึ่งคณะกรรมการได้ผ่อนผันให้หลวงสโมสรฯ ถึง
 แม้ว่าการกรรมการ จะเห็นว่าได้ผ่อนผันให้หลวงสโมสรฯ แสดงความสามารถ
 ต่อไปอีก จึงได้ทำหนังสือเชิญตัวมายังคณะกรรมการและขอให้ท่าน

และเขียนเท่านั้น หลวงสโมสร์ ฯ อ่านได้บ้างตัว แต่ถึงการเขียนแล้ว
 บอกว่าเขียนไม่ได้ ทันทกรรมาธิการยังได้พูดต่อไปอีกว่า ถึงแม้ไม่
 เป็นตัวก็เอา ขอให้เขียนให้ดู หลวงสโมสร์ ฯ ยังยืนยันว่าเขียนไม่
 ได้ ตามกฤษฎีกามาตรา ๖ ว่า ผู้แทนราษฎรต้องมีความรู้เทียบ
 ประถมสามัญ เมื่อหลวงสโมสร์ ฯ สิ้นคร โดยไม่มีหลักฐาน ไม่ได้
 พยายามแสดงความรู้วิสัยของตนเองให้แก่กรรมาธิการตั้งได้เรียน แล้วก็
 ค้ กรรมาธิการก็ไม่มีทางใดที่จะให้หลวงสโมสร์ ฯ แสดงความรู้วิสัย
 ได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นก็ไม่รู้จะลงความเห็นอย่างไร นอกจากลงความเห็น
 เห็นว่าหลวงสโมสร์ ฯ ไม่มีความรู้เทียบชั้นประถมสามัญ ข้าพเจ้าได้
 แสดงมาแต่ก่อน ส่วนท่านจะวินิจฉัยในทางใดก็ขอให้อยู่ในความวินิจฉัย
 ของท่านทั้งหลาย

ประธานสภา ฯ กล่าววว่า เพื่อที่จะตัดปัญหาให้สั้นเข้า ท่านผู้
 กูกร้องคัดค้านจะมีการอภิปรายอะไรเพื่อแถลงในที่ประชุมนี้ และสนับสนุน
 ให้นำที่ประชุมทราบหรือไม่

หลวงสโมสร์ราชกิจ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชุมพร กล่าววว่า ใน
 การที่ข้าพเจ้าได้สมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรได้ปฏิบัติไปถูกต้อง
 ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้ง ข้าพเจ้าหวังว่าจังหวัดได้
 รับรองข้าพเจ้าไว้ด้วยความบริสุทธิ์ ใบสมัครของข้าพเจ้าที่ได้ยื่นไว้
 นั้นได้ปฏิบัติถูกต้องแล้ว ข้าพเจ้าไม่ยอมตอบก็เพราะเห็นแก่เกียรติยศ
 ของข้าพเจ้าจังหวัด

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช
 กล่าวว่ ข้าพเจ้าเข้าใจว่า เรื่องนี้ข้าหลวงประจำจังหวัดก๊ก หดง
 ๓โมสร ฯ กัดได้ทำหน้าที่ถูกต้องแล้ว คือว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการ
 เลือกตั้งเราให้อำนาจข้าหลวงประจำจังหวัดเป็นผู้สอบผู้สมัคร แล้ว
 เมื่อข้าหลวงประจำจังหวัดได้รับผู้สมัครเลือกตั้งจนได้ลงคะแนนเสียงถูก
 ต้องผ่านมาถึงเพียงนี้แล้ว ตามหลักกฎหมายจะต้องสันนิษฐานไว้ก่อน
 ว่า สิ่งนั้นได้เกิดมาดีแล้วโดยสุจริต ผู้ใดร้องคัดค้านโดยประการ
 ใดว่าหลักก็เป็นมาอันสุจริตหรือไม่ ถูกต้องประการใด ผู้นั้นจะ
 ต้องนำสืบให้ประจักษ์ ชัดแน่นอน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าในการ
 ที่กรรมการไปเรียกหดง ๓โมสร ฯ สอบความรู้ อีกครั้งหนึ่งนั้น ไม่ใช่
 หน้าที่กรรมการเป็นหน้าที่ของข้าหลวงประจำจังหวัด ซึ่งเขาทำเรียบ
 ร้อยแล้ว แล้วข้าหลวงประจำจังหวัดคนนั้น ไม่ใช่ข้าหลวงคนเก่าที่
 หดง ๓โมสร ฯ สมัครรับเลือกตั้ง เป็นอีกคนหนึ่ง เพราะฉะนั้นเรา
 จะต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่า การนั้นเป็นไปโดยชอบแล้ว ก็เมื่อผู้ร้องคัด
 ค้านตามที่ได้นั้นทักมานี้ ไม่มีหลักฐานอะไรมาแสดงว่า หดง ๓โมสร ฯ
 ทำมานั้นผิด ไม่ถูกระเบียบด้วยประการใด ๆ แล้ว ข้าพเจ้าเข้าใจว่า
 ที่ประชุมคงจะไม่มีหลักฐานใด ๆ ที่จะชี้ได้ ตามหลักกฎหมายจะต้อง
 สันนิษฐานว่ากิจการนั้นได้เป็นไปโดยชอบ

นายนิติ ได้รัต ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวว่ โดย
 เหตุที่ต่าๆ เราต้องทำหน้าทีต่าๆ เพราะฉะนั้นเราจะต้องเอาระเบียบ
 วิถีพิจารณามาใช้ ในเรื่องนั้ของคดีค่าน่าหวดงส์โมสร์ ๆไม่มีควม
 รั้ตามพระราชบัญญัติ เพราะฉะนั้นหน้าทีน่าน่าจะต้องเป็นฝ่ายผู้คดี
 ค่าน่า หาใช้หน้าทีของหวดงส์โมสร์ ๆไม่ เพราะฉะนั้นการที่กรม
 ธิการเรียกหวดงส์โมสร์มาสอบควมรั้นั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการ
 เกินหน้าทีไป อนึ่งข้าพเจ้าขอยืนยันด้วยเกียรติยศว่าหวดงส์โมสร์ ๆรั้
 ัจภษาไทย และเขียนภษาไทยได้ดี ฉนั้นเองข้าพเจ้าได้เห็นหวดง
 ส์โมสร์ ๆเขียนบิตที่หวดงส์โมสร์เรือนเอง เรียกอาหารมาได้

นายทองอยู่ พุ่มพฒัน ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวว่
 บัญหาเรื่องนอยุ่ที่ว่า หวดงส์โมสร์ ๆผ่านชั้นประถมค้ำศึกษาหรือไม่ ควม
 ัจริงข้าพเจ้าเองเห็นว่า หวดงส์โมสร์ ๆนั้นได้ผ่านการประถมค้ำศึกษา
 แล้ว ทำไมข้าพเจ้าจึงกล้าพูดได้ฉ่างนี้ ก็เพราะเหตุว่า บันทีของ
 กรมมาธิการได้ส่งม่าน่าว่า “คณะกรมมาธิการได้เชิญหวดงส์โมสร์ราชกิจ
 มาสอบส่วน่อกรงหนึ่ง โดยให้อ่านหนังสือไทย หวดงส์โมสร์
 ราชกิจอ่านหนังสือไทยออก ๆได้” แต่ฉนั้นหวดงส์โมสร์ ๆตามที่ท่าน
 ส์มาธิกได้เสนอว่าเป็นถึงนักเรียนนายเรือ เพราะฉนั้นก็จำเป็นอยุ่เอง
 ที่จะต้องมีควมรั้ค้ำว่าจ่าทหารเรือ ที่ว่าหวดงส์โมสร์ ๆไม่มีควมรั้

ชั้นประถมศึกษาชั้นนี้ แต่ให้ดวงต์โมสร์ฯ ผ่านชั้นมัธยมแล้วอย่างบริบูรณ์
 ที่เดียว และข้าพเจ้าขอรับรองว่าดวงต์โมสร์ฯ มีความรู้อ่านออก
 เขียนได้จริง ข้าพเจ้าเองยังได้เคยให้ดวงต์โมสร์ฯ เช่นชื่อรับรอง
 ในญัตติบางอย่างของข้าพเจ้า แต่ดวงต์โมสร์ฯ ได้ออกจากโรงเรียน
 มานานแล้ว การเขียนหนังสือก็ขัดบ้าง ข้าพเจ้าเองเคยเป็นครู
 มาแล้ว ๑๕ ปี และเดิมนั้นแรกของข้าพเจ้าออกไปแล้ว เดิมนัก
 แรกจะเขียนไม่ได้เหมือนกัน เพราะทิ้งไปนาน นั้นข้าพเจ้าสอนถึง
 ชั้นมัธยม ๕ นี้แหละคนมีความรู้แต่ทิ้งไปเดียนานแล้วก็เขียนไม่ได้
 เพราะฉะนั้นเป็นความจริง ข้าพเจ้าขอรับรองว่าดวงต์โมสร์ฯ ราชกิจมี
 ความรู้ชั้นประถมศึกษาตามที่แสดงมา

นายเจือ ศรัยภักย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวไว้ เพื่อ
 จะให้สมาชิกผู้เกี่ยวข้องหลายมีความเชื่อมั่น ว่า ดวงต์โมสร์ ราชกิจ มี
 ความรู้เทียบชั้นประถมบริบูรณ์แล้วหรือไม่ ข้าพเจ้าอยากจะขอแสดง
 ค่ะท่านว่า ดวงต์โมสร์ราชกิจไม่ต้องการอย่างยิ่งที่กรรมาธิการได้
 ให้ไปสอบที่กระทรวง กรมการก็ได้ หรือที่กรรมาธิการเรียกมาสอบก็ได้
 เพราะเหตุประการใดนั้นท่านก็ได้แสดงแล้วว่า เพื่อประสงค์จะส่งอนไว้
 ซึ่งเกียรติยศของข้าหลวงประจำจังหวัด แต่ว่าในครั้งนั้นข้าพเจ้าอยากจะ
 ขอให้ท่านแสดงให้ท่านกรรมาธิการผู้หนึ่งซึ่งได้กล่าวเมื่อสักครู่ว่าดวง
 ต์โมสร์ฯ อ่านหนังสือไทยได้พิน ในหน้าไตหมาหนึ่งของหนังสือให้

อ่านได้หมดตลอดหน้าทีเดียว ไม่ใช่แค่เพียงบางบรรทัดเท่านั้น และ
นอกจากนั้นข้าพเจ้าเชื่อว่าหนังสือภาษาอังกฤษในเล่มนี้ตลอดโมสตรา ก็
อ่านได้ เพราะฉะนั้นตลอดโมสตรา มีความรู้เทียบชั้นประถมบริบูรณ์
หรือไม่นั้น ข้าพเจ้าหวังใจว่าสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลายคงจะพิจารณา
ได้ทันทีว่าควรเพียงไร

นายสวัสดิ์ ยุวะเวส ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าววาท
ข้าพเจ้าคิดเห็นอย่างที่ยังมาชิกได้อภิปรายมาแล้วคือว่า ผู้ใดกล่าวอ้าง
อย่างใดก็เป็นหน้าที่ของผู้นั้นที่จะต้องนำสืบให้ล้นก่อน กล่าวกับ
คดีอาชญา เมื่อกล่าวหาว่าตลอดโมสตรา ไม่มีความรู้ ก็ชอบที่ฝ่ายผู้ร้อง
คัดค้านนั้นจะต้องนำสืบหลักฐานมา ไม่ใช่ว่ากรรมมาชิกกรรมมาเด้อกเพิ่น
เอาหลักฐานไปจากตลอดโมสตรา ซึ่งเห็นจำเอยเอง นี่เป็นประการ
หนึ่ง อีกประการหนึ่งข้าพเจ้าจะได้เห็นว่าเอาความรู้ สักกันมาเล่นนอกคอกที่ประชุม
คือ ข้าพเจ้าเห็นตลอดโมสตรา อ่านระเบียบวาระประชุมเล่มขอ แล้ว
ก็ได้ปรึกษากันกับข้าพเจ้า คือข้าพเจ้าเห็นว่าอ่านหนังสือได้ชัดเจน

ขุนสุมหากรหิตะคดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าววาท ข้าพ
เจ้าเห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องนิตเดียว ไม่มีปัญหาอะไร ในชั้นแรกก็เป็น
ปัญหาวิธิพิจารณาว่า โจทก์เมื่อฟ้องเขาแล้วโจทก์ไม่นำสืบ ให้
จำเอยนำสืบ เป็นการพิจารณาที่แปลกมาก เมื่อโจทก์ไม่นำสืบ
และจำเอยก็ไม่นำสืบ จำเอยก็ชนะอยู่แล้ว แพ้กันอยู่ในตัวแล้ว เพราะ
ฉะนั้นขอให้สภาฯ นถงมติในเรื่องวิธิพิจารณาเสียก่อน

นายไต้ ปาณิกบุตร วัชรอง

นายทองอิน ภูวิพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าววา
 บางที่เราจะเข้าใจผิดอะไรบางอย่าง และดูเหมือนเราจะไม่ได้ถือหลัก
 ในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งมาตรา ๓๓ ซึ่งว่า ภายใน ๕๐ วันนับ
 ตั้งแต่วันเลือกตั้งผู้แทนราษฎร บุคคลใดมีความเห็นว่า การเลือกตั้ง
 มิได้เป็นไปโดยชอบไซ้ ท่านว่าผู้สมัครที่จะร้องคัดค้านคือผู้ว่าการ
 จังหวัดได้ เมื่อได้รับคำร้องคัดค้านแล้ว ให้ผู้ว่าการจังหวัดส่ง
 คำร้องนั้นไปยังกระทรวงมหาดไทยโดยเร็ว เพื่อส่งต่อไปยังประธาน
 สภาผู้แทนราษฎร ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเสนอคำร้องคัดค้านนั้นต่อ
 สภาผู้แทนราษฎร ให้สภาผู้แทนราษฎร สอบสวนแล้ววินิจฉัยว่าผู้แทน
 ราษฎรซึ่งถูกคัดค้านนั้นได้ รับเลือกตั้งขึ้นโดยชอบแล้วหรือไม่ หรือมี
 มติที่จะให้มีการเลือกตั้งใหม่อีกครั้งหนึ่งก็แล้วแต่จะเห็นสมควร นั้น
 พระราชบัญญัติการเลือกตั้งบงชัดแล้ว ท่านที่เป็นที่อกฎหมายนั้นยังจร
 ยกเอาเรื่องไปเปรียบเทียบกับวิธีพิจารณาอย่างโน้นอย่างนั้นอีก ในเรื่อง
 ก่อนเราพูดถึงว่าจะเอา ๕๐ วัน ไปเทียบกับกฎหมายทั่วไป ท่านก็ไม่ยอม
 ว่าจะเอากฎหมายเลือกตั้ง แล้วในเรื่องนี้กำหนดว่าหน้าหน้าสืบนั้นตกแก่ราษฎร
 บ้าง ตกแก่คนโน้นคนนั้นบ้าง พระราชบัญญัติการเลือกตั้งบงชัดว่า
 สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้สอบสวน ไม่ใช่กระทรวงสอบสวน ไม่ใช่ไต่สวน
 ขอย้ำว่า สอบสวน ไม่ใช่ ไต่สวน เพราะฉะนั้นทบทวนวิธีการทำไปนั้น

ชอบแล้ว อีกประการหนึ่ง มีสมาชิก หลายคน ที่พยายาม จะแสดง ว่า
 หดวงส์โมสร์ มีความรู้เทียบประมธำมัญ แต่นั่นท่านพูดเขาเอง แม้
 โดยณะเพาะตัวข้าพเจ้าเองก็เห็นด้วย แต่ว่าเราจะเอาคำพูดนั้นมาเขียน
 เป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว เราจะแสดงออกไปนั้น จะได้หรือขอให้ท่าน
 คิดดู ในเรื่องนี้ ท่านทั้งหลาย เรามีเพื่อนสมาชิกที่ถูกกล่าวหาตั้งนี้ และ
 ข้าพเจ้าด้วย ข้าพเจ้าก็เห็นว่าหดวงส์โมสร์ มีความรู้เช่นนั้น แต่ว่า
 เราจะเอาอะไรมายืนยัน ที่เราจะยืนยันไปนั้นมื่ออยู่ ๒ วิธีคือ วิธีหนึ่งคือ
 นำประกาศนียบัตรมาแสดงพร้อมทั้ง ใบสุทธิ หรืออีกวิธีหนึ่งนำหลักฐาน
 อื่นมาแสดงว่าเป็นผู้มีความรู้เทียบชั้นประมธำมัญ ถ้าไม่มีเหล่านั้น ให้
 ตั้งกรรมการสอบได้โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ ทน
 เมื่อเรียกหลักฐานจากจังหวัดนั้นแล้ว ไม่ได้ ความว่าหดวงส์โมสร์มี
 ความรู้ถูกต้องตามหลักการหรือไม่ ซึ่งมีอยู่ในพระราชบัญญัติการ
 เด็กตั้งมาตรา ๒๖ ว่า “ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบดูว่า บุคคล
 นั้นจะสมัครรับเด็กตั้งได้ตามมาตรา ๖ และ ๘ หรือไม่” ถ้าเห็นว่า
 สมัครรับเด็กตั้งได้ ก็ให้ประกาศรับไว้ ณศาลากลางจังหวัดโดยเร็ว
 ฯลฯ” จริงอยู่ ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ สอบดูใน ขณะนั้น แล้วว่า
 หดวงส์โมสร์ ๑ มีความรู้เทียบประมธำมัญ ทนเมื่อผู้ว่าราชการ
 จังหวัดเป็นผิดตาม มาตรา ๓๓ และ สอบดูผิดตาม พระราชกฤษฎีกา
 มาตรา ๖ เราจะรับการสอบดูนั้นว่าสมบูรณ์หรือไม่ ข้าพเจ้าขอเรียนว่า

ถ้าการสอบสวนนั้นผิด เราจะยอมรับหรือไม่ ที่ปรากฏแล้วว่า ผู้ว่าราชการ
จังหวัดสอบสวนผิด ไม่มีใบสุทธิ ไม่มีประกาศนียบัตร ตามรูปนั้นเป็น
ความบกพร่องของผู้ว่าราชการจังหวัด แม้กระนั้นก็ดี คณะกรรมการ
ได้พยายามถามทางที่จะให้หลวงส์ไมตรีราชกิจได้แสดงความจริงของคุณ
ตน ถ้าเป็นปลุกชนธรรมดา เมื่อกรรมการได้พยายามให้แสดงเช่นนั้น
แล้ว ก็คงจะต้องทำเป็นแน่ เมื่อหลวงส์ไมตรี ๗ ไม่ได้แสดงความจริง
แล้ว เช่นนี้ แล้วสภา ๗ นี้จึงจะมาอภิปรายว่าหลวงส์ไมตรีราชกิจมีความ
รู้เทียบประถมสามัญโดยไม่มีหลักฐานหรือใบประกาศนียบัตรหรือใบสุทธิ
อย่างไร ขอเรียนให้ที่ประชุมนี้คำนึงในความรับผิดชอบของสภา ๗ นี้
ด้วย

ขุนเสนาบดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่า ในเรื่อง
ข้าพเจ้าได้ พังทอนกรรมการอธิบายมาแล้ว เห็นว่า ท่านกรรมการ
เองก็ยังหะหลอม หะหลอมเพราะเหตุใด หะหลอมเพราะเหตุที่ไม่ได้
สอบสวนผู้ว่าราชการจังหวัดคนเก่า แล้วไม่ได้ส่งใบสมัครให้สมาชิก
ทั้งหลายสอบสวนด้วย หน้าที่เป็นหน้าที่ของกรรมการ ที่ทำดังนี้
ถูกต้องหรือไม่ นี่เป็นข้อหนึ่งที่ต้องคิด ถ้าจะให้เป็นที่ของผู้ว่า
ราชการจังหวัดสอบสวนแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ควร ถ้าหลวงส์ไมตรี
ราชกิจไม่วิญญาไทย ทำไมหลวงส์ไมตรีราชกิจจะเซ็นชื่อรับเงินเดือน
ไปได้ทุกเดือนๆ

ด. เทียม ศรีพิสิฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม กล่าววา
ข้าพเจ้าใคร่ที่จะขออนุญาตต่อที่ประชุมว่า ขอเชิญหลวงสโมสรวราชกิจ
เขียนหนังสือให้ดูสักหน่อย

นายสวัสดิ์ ยุวเวส ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าววา
ข้าพเจ้าคิดเห็นว่า ตามที่ท่านกรรมาธิการได้อ่านพระราชบัญญัติการ
เดือกตั้งให้ ฟังนนเมื่อกนคอคำว่า “ให้สภาฯ มีอำนาจสอบสวน” อันนี้
ไม่ใช่หมายความว่าให้มาสอบสวนเสียก่อน คือควรจะสอบสวนตาม
หลักฐานคำร้องที่เขาได้ร้องมานั้น คือมีว่าห้ามไม่ให้เขาจำเลยเป็น
พะยาน

นายเช ยุทธิพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี กล่าววา ปัญหา
ในเรื่องนี้มีอยู่ชนิดเดียวว่า หลวงสโมสรวราชกิจจะเขียนได้หรือไม่ได้
ในเรื่อง อ่านได้หรือไม่ได้นั้นใน บันทึก ของ กรรมาธิการ ก็บอกแล้วว่า
หลวงสโมสรวฯ อ่านออก และดูต่อไปจะเห็นว่าคณะกรรมาธิการมี
ประสงค์คิดเดี่ยวว่าให้ หลวงสโมสรวฯ เขียนมาให้ดูแม้จะเป็นตัวหรือไม่
เป็นตัวก็เอา ดังจะเห็นได้ที่กรรมาธิการบอกมาให้ต้องเขียนดูหน่อย ไม่
เป็นตัวก็ไม่ว่า แล้วอ่านให้เขียน หลวงสโมสรวราชกิจคงยืนยันคำวาเขียน
ไม่ได้ มีข้อสัน หากว่าหลวงสโมสรวฯ จะเขียนสักชนิดเดียว กรรมาธิการ
คงจะแสดงความเห็นว่าให้ยกคำร้อง กับต้นมสรมชิตผู้แทนราษฎรผู้มีเกียรติ
หลายคนได้ยืนยันว่าเขียนได้ เช่นอย่างว่าเขียนบิตที่สโมสรวฯ เป็นต้น

เพราะฉะนั้นควรเห็นว่าหลวงสโมสร์ ฯ เขียนได้อย่างดีทีเดียว ควรยก
คำร้องได้

พระอุทิศศรัทธาในคตินิยม กรรมวิธีการ กล่าวคือ ข้าพเจ้าเป็นคน
หนึ่งในพวกกรรมวิธีการ และข้าพเจ้าไม่ได้เป็นสมาชิก การที่จะลงความ
เห็นในเรื่องนี้ข้าพเจ้าก็ไม่ใช้เด็กเหมือนกัน ได้คร่ำครวญอยู่มาก รู้สึก
ว่าจะมีอะไร ๆ เกิดขึ้น ซึ่งคำวินิจฉัยนี้อาจจะถูกคัดค้าน แต่ขอให้ท่าน
สมาชิกทุกคนพึงระมัดระวังอย่างหนึ่งว่า ข้าพเจ้าคนหนึ่งเป็นข้าราชการที่
ถูกเรียกมาเป็นกรรมวิธีการ มีหน้าที่ที่จะทำความยุติธรรมให้ดีที่สุด
ที่จะเป็นไปได้ ถ้าข้าพเจ้าวินิจฉัยเอาคนที่ไม่มีความรู้จริง ๆ มาเป็น
สมาชิกแล้ว ราษฎรก็จะคิดเห็นข้าพเจ้าเหมือนกัน เพราะเขาเสียเงิน และ
เขาต้องการคนที่มีความรู้จริง ๆ มาเป็นสมาชิก ส่วนที่ท่านสมาชิกบาง
คนออกความเห็นว่ากรรมวิธีการทำผิดบางอย่างนั้น ข้าพเจ้าไม่ใช้ว่าจะมี
โทษหรือเสียใจอะไร ไม่ใช่เช่นนั้นคนเราก็คงยอมจะทำผิดกันได้ ที่พูดใน
ที่นี้ก็อยากจะแสดงให้เห็นว่าที่ตบฏหากันมานั้นทุก ๆ คน ดูเหมือนว่า
อยากจะให้เสร็จกันง่าย ๆ ที่ท่านบอกว่าเป็นหน้าที่ของผู้ร้อง คัดค้าน
ต่างหากที่จะนำสืบว่า หลวงสโมสร์ราชกิจ มีความรู้เทียบประมัตถ์
หรือไม่ ไม่ใช่หน้าที่กรรมวิธีการที่จะไปยุ่งเกี่ยวได้ ดูอย่างนั้น สบายดี
ที่จะพิจารณาว่าหลวงสโมสร์ราชกิจมีความรู้หรือไม่มีความรู้ แต่
กรรมวิธีการจะทำเช่นนั้นไม่ได้ กรรมวิธีการ จะต้องทำไปโดยดี

กฎหมายทุกระดับ ในกฎหมายบอกไว้ชัดๆ ว่าจะให้ มีหน้าที่ สอดส่อง
 เมื่อมีคำร้องคัดค้านว่าการเลือกตั้งนั้นไม่ถูกต้องตามกฎหมาย กรรมการ
 วิชาการจะต้องตรวจ เมื่อตรวจพบเข้าว่าผู้ว่าราชการจังหวัดรับ หดวง
 สโมสร ฯ ไว้ไม่ถูกต้องตามหนังสือของกระทรวงมหาดไทยแล้ว จะ
 ให้กรรมการทำอะไร ที่บางท่านเห็นว่า กรรมการไม่มีหน้าที่ที่
 จะเชิญหดวงสโมสร ฯ มา ข้าพเจ้ายืนยันว่ามีหน้าที่ เพราะเหตุว่ามี
 แม้บทว่าให้ สอดส่องได้ พวกเราจึง พยายามเชิญ หดวง สโมสร ฯ มา
 สอดส่องเพื่อให้ ได้ ความปรากฏอีกครั้งหนึ่ง เขาตั้งกติกเดียวว่าหดวง
 สโมสร ฯ จะเขียนได้ อ่านออกหรือไม่ หดวงสโมสร ฯ ก็ไม่ยอมเขียน
 แต่ท่านสมาชิกยืนยันว่าเขียนชื่อได้ เป็นคนละเรื่องต่างหาก การที่
 จะมีสมาชิกในสภา ฯ นั้นเขียนชื่อได้แต่อย่างเดียว เขียนอะไรไม่ได้โดย
 ราษฎรนอกสภา ฯ จะเห็นอย่างไร จะต้องการหรือไม่ เพราะฉะนั้น
 เป็นหน้าที่ของข้าพเจ้า ถึงแม้ ข้าพเจ้าไม่ได้เป็นสมาชิกกระดุกอยู่เสมอ
 เหมือนกันที่จะชั่งไปว่า สมาชิกสภา ฯ คนหนึ่งถูกเลือกโดยไม่มี ความรู้
 เขาใช้เรามา เราต้องทำ ไม่ใช่จะเอาใจใส่สมาชิก ต้องเอาใจ ราษฎร
 ทั้งหมดเขาซึ่งต้องการสมาชิกที่มีความรู้จริงๆ มาเป็นสมาชิก ข้าพเจ้าจึง
 ต้องทำหน้าที่โดยใช่ไม่รู้เมื่อไร

นายพัก ณ สงขลา ผู้แทนราษฎรจังหวัด บุคครดิตถ์ กล่าว ว่า
 ข้าพเจ้าได้ พังคำชี้แจงของท่านกรรมการอีก น่าเห็นใจ แต่ขอให้

พิจารณาถึงรายงานที่กรมการได้เสนอให้สมาชิกพิจารณาคู่ที่ หรือ ว่า
 กรมการได้พิจารณาทำนองไหน กรมการบอกเราหัวงว่า
 ได้ส่งมอบไปยังข้าหลวงประจำจังหวัดแล้ว ได้ความว่า พระราชญาติ ฯ
 เป็นผู้ส่งมอบลงนามรับรอง ข้อความส่งมอบมีอย่างไร ใบสมัครมี
 อย่างไร ก็ไม่ได้ส่งสำเนาให้เราทราบ แล้วมีหน้ายังบอก ว่า คำส่ง
 มอบไม่ได้จัดเป็นรายงาน ปกตินี้ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือก
 คั้งให้ข้าหลวงประจำจังหวัดมีอำนาจส่งมอบ เสนอวิธีการส่งมอบ
 มีกฎเช่นนั้น แต่จำเป็นด้วยหรือที่ข้าหลวงประจำจังหวัดจะต้องเขียน
 รายงานเข้าไว้ในรายงานด้วย มิได้มีกฎวางไว้วางเช่นนั้น เมื่อได้มี
 การส่งมอบแล้ว กรมการจะต้องพิจารณาก่อนว่า ข้าหลวงประจำ
 จังหวัดได้ส่งมอบในทางไหน แต่ไม่ปรากฏเลย ว่า กรมการได้
 พิจารณาในชั้นนี้ กรมการพิจารณาเดี่ยวเองหลวงสโมสร ฯ จะมีความ
 รู้เพียงใดหรือไม่ ไม่ใช่หน้าที่กรมการโดยเฉพะ ควรจะต้อง
 เป็นหน้าที่ของข้าหลวงประจำจังหวัดจะได้ พิจารณาเรื่องนี้ คราวนี้
 ถ้าหากว่าข้าหลวงประจำจังหวัดไม่ได้พิจารณาโดยชอบ เราก็อาจจะ
 สั่งให้ไปส่งมอบใหม่ หมายความว่า จะต้องพิจารณาใหม่ ควรจะ
 ต้องพิจารณา ก่อนในเรื่อง ที่ ว่า ได้ส่งมอบ ความรู้ เช่นนั้น แล้ว หรือ ไม่
 กรมการไม่ได้พิจารณาชั้นก่อน , แล้วจะให้เราพิจารณาอย่างไร ว่า
 หลวงสโมสร ฯ มีความรู้เช่นนั้น เห็นว่าการพิจารณาเช่นนั้นไม่สมบูรณ์

ให้ความวินิจฉัยแก่เราไม่ได้ โดยเด็ดขาดว่าหลวงส์โมสร ฯ ไม่มีความรู้
นั้นจริงหรือไม่

พระอุทิศคำสอนเนติญาณ กรรมวิธีการ กล่าวว่ กรรมวิธีการได้
เอาหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยส่งไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เรียก
ว่าตราตั้งนั้นมอยู่เป็นอย่างไรว่า ผู้ที่จะเข้ามาสมัคร จะเข้าได้ ใน ประค
ไหนบ้าง มีอยู่หลายประค กรรมวิธีการได้ทุกประคแล้วว่าหลวงส์โม
สร ฯ จะเข้ามาประคไหนได้ ไม่มีปรากฏเลย จึงได้เขียนไปถึงผู้ว่า
ราชการจังหวัดว่ามี หลักฐานที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ สอบลวง หลวง
ส์โมสร ฯ มีบันทึกไว้ว่าอย่างไรบ้าง ได้รับตอบมาว่าผู้ว่าราชการคน
เก่าเป็นผู้สอบลวง ไม่มีบันทึกอะไรเลย เช่นนี้จะไม่ให้กรรมวิธีการลง
มือสอบลวงเองอย่างไร

ขุนวรคำสตร์ตรีณกิจ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุราษฎร์ธานี กล่าวว่
ตามที่สมาชิกได้อภิปรายมาเป็นคณนั้น ข้าพเจ้าขอรับรองเห็นด้วย คือ
ว่าคณะกรรมวิธีการที่ทำการสอบลวงนี้ได้กระโดดไปทำชั้นที่สอง หาได้
กระทำชั้นที่หนึ่งก่อนไม่ การที่กระโดดไปทำชั้นที่สอง คือว่า เรียก
หลวงส์โมสร ฯ มาสอบความรู้ ถ้าหากว่าหลวงส์โมสร ฯ สอบความรู้
อ่านออกเเต่เขียนได้เเต่ ท่านกรรมวิธีการถือหลักอะไรจะ มาเทียบว่า
หลวงส์โมสร ฯ มีความรู้เทียบชั้นประถมสามัญ ไม่ใช่ แต่ว่าหลักชั้น
หลังที่กรรมวิธีการกระทำนั้น ควรจะอ่าน คำร้องนั้น ดูเสียก่อนว่า คำร้องนั้น

เป็นสาระหรือไม่ ถ้าไม่เป็นสาระแล้วควรจะยกคำร้องนี้เสียทันที โดยไม่ต้องสอบสวนอะไรทั้งหมด ตามคำร้องข้อ ๒ นั้นบอกว่าหลวงส่งโมธรา ราชกิจไม่มีความรู้ภาษาไทยเทียบประกรมลำตาม ตามกฎหมายบัญญัติว่าผู้ที่จะเข้ารับเด็กตกตงเป็นผู้แทนราษฎรจะต้องมีความรู้เทียบชั้นประกรมลำตามนี้ ไม่ได้บัญญัติไว้ว่ามีความรู้ทางหนังสือไทยเทียบเท่า ประกรมลำตามนี้ไม่ได้ว่าอย่างนั้น ถ้าหากว่าพระราชบัญญัติ อันนี้ กำหนดว่า ผู้ที่จะรับเด็กตกตงเป็นผู้แทนราษฎร จะต้อง มีความรู้เทียบ ชั้น ประกรมลำตามนี้แล้ว เมื่อคนใด คนหนึ่งไปได้ บริญญา ดอกเตอร์มาจาก เมืองนอกแล้ว ก็มีผู้ร้องคัดค้านว่าท่านผู้นี้ไม่มีความรู้ทางภาษาไทยเทียบเท่าบริญญาอีก กรรมการมีมติต้องเรียกผู้นั้นมาสอบความรู้ภาษาไทยอีกหรือ นี่ท่านเองเดี๋ยวก็น คำร้องอันนี้ออกจะร่วมกันเกินกว่าที่กฎหมายจำกัดไว้ คำว่าเทียบขอให้ สังเกตว่าไม่ได้ บัญญัติว่าต้องรู้ภาษาไทยเทียบเท่า เมื่อเรายอมให้ผู้ร้องเดิมคำว่าร่าภาษาไทยเข้าไป ข้างหน้า แล้วเราก็ต้องยอมให้ผู้อื่นเดิมภาษา อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมันเข้าไปด้วย ข้าพเจ้าอาจจะร้องว่าผู้นั้นไม่มีความรู้ภาษาเยอรมันเทียบเท่าประกรมลำตามนี้หรือ ข้าพเจ้าเห็นว่าคำร้องนี้จำกัดวงเข้าไปยัง กฎหมายจำกัด เขาไว้ กฎหมายจำกัดแต่ทำให้เทียบประกรมลำตามนี้เท่านั้น เขาฟ้องบอกว่าไม่มีความรู้ ภาษาไทยเทียบเท่าประกรมลำตามนี้ ถึงแม้ว่ากรรมการจะ สอบสวนได้ ว่าหลวงส่งโมธรา ไม่รู้หนังสือ ภาษาไทยเทียบเท่า

ประณตสำัญ ก็ไม่มีกฎหมายใดที่จะให้ผิดว่าหลวงโตมสรฯ ต้องเด็ก
ตั้งใหม่ เพราะจำไม่ตรงกับกฎหมาย กฎหมายบอกว่ามีมีความรู้
เทียบเท่าประณตสำัญ นี้ พ้องรุ่มร่ามไปว่าไม่มี ความรู้ทางหนังสือไทย
เทียบเท่าประณตสำัญ ผิดกัน ข้าพเจ้าเห็นว่าคำร้องขอเนนคำร้องที่
ไม่มีสาระ ถึงแม้ว่าได้รับความตามน ก็ไม่มีผลบังคับให้เป็นไปตามคำร้อง
ของผู้ร้องได้ เพราะฉะนั้นจึงไม่มีสาระทั้งฉบับ ควรที่กรมการ
จะยกคำร้องนี้เสีย เราไม่ควรจะต้องพิจารณาอีกต่อไป

นายไต้ ปาณิกบุตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวว่
ข้าพเจ้าเห็นว่าปัญหาเนนปัญหาข้อเท็จจริงเพียงเล็กน้อยว่า ความจริง
หลวงโตมสรฯ จรมีความรู้เทียบประณตสำัญหรือไม่ ท่านกรมการ—
จัดการผู้หนึ่งได้แถลงแล้วว่า ท่านมีความรู้ดีกว่าหลวงโตมสรฯ มี
ความรู้หรือนั้นเหมือนกัน หากท่านไม่มีวิธีสอบสวนข้อเท็จจริงว่ามี
ความรู้หรือไม่ ข้าพเจ้าเห็นว่าเท่าที่ผู้เสนอให้สภาฯ นั้นสอบสวนยอม
เป็นหลักฐานอย่างหนึ่งในทางพิจารณาแล้ว ถ้าเราจะอภิปรายกันไป
ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่มีเวลาจบ ข้าพเจ้าอยากจะขอยุติในเรื่องความรู้ เรา
โอดกันว่าท่านนั้นพอหรือไม่ มีผู้เสนอว่าหลวงโตมสรฯ ได้เคยไป
เรียนการทหารในอินเดีย แสดงว่ามีความรู้สูงอยู่แล้ว และเคยรับ
ราชการชั้นผู้ใหญ่ในจังหวัดหลังส่วนซึ่งยอมตองสูง กว่าความรู้ชั้นประณ
ตสำัญ ความรู้ไม่ได้หมายถึงเฉพาะภาษาไทย มุ่งถึงความรู้เห็นว่า

เพียงพอแล้ว คราวนั้นท่านกรรมาธิการผู้หนึ่งเดี๋ยนั้น ข้าพเจ้าจะต้อง
 ขอขอบคุณที่ท่านวิตกไปว่าสมาชิกในสภาฯ นั้นจะไม่มีความรู้เข้ามาแล้ว
 เป็นเหตุให้ประชาชนเขาารู้สึกว่าท่านได้หัดหัดด้อมนั้น ข้าพเจ้าขอค้าน
 ในเรื่องนี้ แต่อยากจะเรียนว่าหลักที่พูดกันนั้นหลวงศโมสร์ฯ มีความรู้
 พอแล้ว ข้าพเจ้าเคยรู้จักข้าราชการบางท่าน คือพระยารัชฎานุประดิษฐ์
 เทศภิบาลถูกเกณฑ์คนเก่าเช่นได้แต่ชื่อเท่านั้น คือเช่นได้แต่รัชฎา นอก
 จากนั้นไม่รู้เลย แต่เป็นเทศาฯ ที่ปกครองเมืองภูเก็ต ทำให้ภูเก็ต
 รุ่งเรืองที่สุด เช่นได้แต่ชื่อเท่านั้น เพราะฉะนั้นในเรื่องการเมืองนั้นเห็น
 จะไม่ถึงไปถึงหนังสือมากกว่าความรู้ อยากจะขอรับรองเรียนให้บิดการ
 อภิปรายกันเสียที แสดงมติกัน ข้าพเจ้าเห็นว่าทุกฝ่ายได้ตั้งใจทำหน้าที่
 บริบูรณ์แล้ว ขอความกรุณาให้ลงมติเสียที

มีสมาชิกรับรอง

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ลงมติ ท่านผู้ใดเห็นว่า.....

นายไต้ ปาณิกบุตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวว่
 ไปรดกรุณาตั้งปัญหาว่าความรู้เท่าที่อภิปรายกันมานี้ ความรู้ของหลวง
 ศโมสร์ราชกิจสูงกว่าประถมศึกษหรือไม่ เพราะเรามีอำนาจวินิจฉัย
 ได้ เพราะเรามีอำนาจสอบสวนได้

ประธานสภาฯ กล่าวว่ พุติใหม่อีกครั้ง

นายไต้ ปาณิกบุตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวว่
 เขาว่าไม่ได้ ขอดอน

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
 กล่าวว่ มีสมาชิกผู้หนึ่งเดินขอยากจะให้สภา ฯ นัดยบตั้งหวดง
 สโมสรราชกิจจำมีความรู้หรือไม่ ในรายงานกรรมาธิการก็ได้แสดง
 แล้วว่าได้พยายามตั้งยบตั้งทุก ๆ เหย็ดยบทุก ๆ คูแด้ว มีผู้ว่าเคยทำนั้น
 เคยเรียนนี้ แต่ไม่มีหลักฐาน ขอเรียนว่ไม่มีหลักฐาน กรรมาธิการ
 ก็พยายามให้หวดงสโมสรราชกิจแสดง หลักฐานทุก อย่างที่จะ แสดงได้
 และตามวิธีพิจารณาในเรื่องตั้งพระยานในเรื่องนี้.....

ประธานสภา ฯ กล่าวว่ เสนอในนามของกรรมาธิการว่ ยัง
 ไม่ให้ตั้งมติหรือ

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
 กล่าวว่ อย่าเพิ่งตั้งมติ

นายมังกร สุ่มเสน กล่าวว่ เมื่อยังไม่ตั้งมติก็น ข้าพเจ้าขอ
 อภิปรายต่อไปอีกว่ ในเรื่องนี้ปรากฏตามรายงานของกรรมาธิการ
 แล้วว่ หวดงสโมสรราชกิจก็อ่านหนังสือออก และให้หวดงสโมสร
 ราชกิจเขียนหนังสือ แต่หวดงสโมสร ฯ บอกว่มีตั้น เพราะฉะนั้น
 ขอยากจะถามกรรมาธิการว่ ได้พิจารณาถึงเรื่องท่หวดงสโมสร ฯ
 เป็นนักเรียนนายเรือด้วยหรือเปล่า และให้อ่านหนังสืออังกฤษด้วยหรือ

เปล่า ต้องขอทราบข้อเท็จจริงเสียก่อน เพราะว่ากฎหมายให้เทียบ
ไม่ใช่ทำให้แสดงหลักฐาน

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
กล่าวว่า ตั้งที่สถานีรถไฟนั้น ภาษาต่างประเทศคณะกรรมการได้
ให้อ่าน แต่การที่จะสอบสวนอย่างนั้นไม่มีหลักฐานมาแสดง ข้าพเจ้า
สงสัยว่าสภา ฯ จะรับการสอบสวนโดยไม่มีหลักฐานหรือไม่ ความ
หัดการทั่วไปแล้ว สภา ฯ จะไม่รับ เพราะฉะนั้นสภา ฯ จึงไม่ได้
สอบสวนอย่างนั้น

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า มีผู้เสนอให้ลงมติแล้ว ควรจะลงมติ
กันเสียที ท่านผู้ใดเห็นว่าควรลงมติกันได้ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลง
ว่าให้ลงมติกันได้

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า ข้าพเจ้าจะตั้งปัญหาว่าที่ประชุมนี้จะรับ
รองความเห็นของกรรมาธิการหรือไม่ ถ้าไม่รับรองจะไปรูปไหน ต้อง
รับรายงานของกรรมาธิการก่อน จะแยกปัญหาอย่างไร

ขุนด้มาหารหิระคดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวว่า
ข้าพเจ้าเห็นว่าเรื่องหนักหนาที่ข้าพเจ้าจะพูดข้าพเจ้าได้ คิดมาแต่ดู และข้าพเจ้า
เห็นว่าจะช่วยความสะดวกไม่ใช่จะไปทำความรำคาญให้แก่ที่ประชุมอะไร
คือข้าพเจ้าเห็นว่าการวินิจฉัยเพราะคดีนี้มีอยู่ ๒ อย่าง อย่างหนึ่งเป็น

ปัญหาข้อเท็จจริง อีกอย่างหนึ่งเป็นปัญหาข้อกฎหมาย เช่นเรื่องผู้แทน
 จังหวัดศรีสะเกษ ผู้ร้องไม่นำพระยานมาลี เป็นปัญหาทางกฎหมาย ส่วน
 ข้อที่ว่า จะเชื่อทางใดหรือไม่เป็นข้อเท็จจริง ชั้นแรกนั้นเป็นปัญหาข้อ
 กฎหมาย ดังที่ข้าพเจ้าได้อธิบายให้ดังมติ ถ้าข้อกฎหมายอันนั้นเราไม่
 ตีราคา เราจึงวินิจฉัยข้อเท็จจริง ถ้าข้อกฎหมายถูกแล้ว ข้อเท็จจริงไม่
 ต้องวินิจฉัยเลย เรามีอำนาจตามกฎหมายการเลือกตั้งมาตรา ๓๓
 กฎหมายนี้เป็นกฎหมายลักษณะอาชญา คือว่าเมื่อมีผู้ใดทำผิด เรา
 อาจเอาเข้าตรางได้ บางอันเรามีอำนาจที่จะวินิจฉัยตามกฎหมาย ซึ่ง
 เป็นลักษณะอาชญา เราก็ต้องใช้วิธีพิจารณาทางอาชญา เพราะเหตุว่า
 กรรมการทุกคน สมาชิกทุกคนไม่ได้ไปเห็นเหตุการณ์เลย เราจะ
 ใช้วิธีพิจารณาข้อไหน ถ้าหากว่า เรือยนต์ของทางลักษณะกฎหมาย
 ลักษณะอาชญาแล้ว กฎหมายอาชญาว่าคนทุกคนไม่มีอคติ เมื่อ
 โจทก์ว่าใครผิดเป็นหน้าที่ของผู้นำนำพิสูจน์ บัดนี้สำนวนปรากฏชัด
 เจนว่าโจทก์ไม่ได้พิสูจน์เลย ไม่ใช่เป็นหน้าที่ของจำเลยที่จะสู้แก้ตัว
 อันนั้นเป็นอันยกได้แล้ว จังหวัดศรีสะเกษฟ้องแล้วไม่มา เราก็ยก นฟ้องแล้ว
 ไม่สู้ ผลก็เท่ากับไม่มา ขอให้วินิจฉัยเรื่องวิธีพิจารณาเสียก่อน

ประธานสภาฯ กล่าวว่าย่อปัญหาหน่อย

ขุนสุมานพหิตะคดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวว่ามี ๒
 ปัญหาที่จะวินิจฉัย ปัญหาแรกเป็นปัญหาวิธีพิจารณา ว่าหน้าที่นำ

ดื่บตกอยู่แก่ใจทกั โจทกัไม่นำดื่บตั้งนควรจะยกได้หรือไม่ บัญหา
หลังเมื่อประกาศยกไม่ได้แล้ว จึงวินิจฉัยด้วยข้อเท็จจริงเท่าที่ปรากฏ
ในสำนวนพอจะวินิจฉัยได้ ว่าหลวงตโมสรราชกัม่มีความรู้ได้เท่านั้น
หรือไม่ มี ๒ บัญหา

พระคุณศาสตร์เนติญาณ กรรมาธิการ กถ่าวว่า ด้วยความ
รอนนอยของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าอยากจะทำนสนภาฯ ให้ระดักอถกอนหนึ่ง
ตามที่มาชิกผู้หนึ่งแนะนำชญคติให้เห็นว่า การที่จะโอดในทนเป็นหน้าท
ของผู้องกคค่าน ว่าจะโอดหลวงตโมสรฯ มีควมรู้หรือไม่ ชะนิตน
เป็นโอดเนกาตัพ ไม่มีใครนำดื่บได้ เช่นเราจับเด็ก ทาว่าเด็กไม่เสียเงิน
รัชชูปการ โปติศจะตองนำดื่บหรือไม่ดื่บ เพราะฉะนั้นถ้าทำพลาดแล้ว
จะขายหน้าเขาในเรื่องประเคณ เรื่องชะนิตนโจทกัไม่ตองดื่บ

นายสนิท เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กถ่าวว่า
ก่อนที่จะตั้งญคติ ในทนข้าพเจ้าจำได้ว่า ญคติหลังที่สุดที่เหล้อยมีอยู่
อันหนึ่งว่า ท่านดมาชิกผู้แทนราษฎรได้เสนอนญคติเป็นทำนองคัตรายงาน
ของกรรมาธิการ คือทำนองคัตพองว่ากรรมาธิการตั้งประเคณผิดจากโจทกั
พอง คือตั้งประเคณที่พึงพิจารณาณผลิตจากถ้อยคำในพองของผู้อถ่าว
หาแล้ว เหตุผลข้าพเจ้ากัเห็นชอบอย่างย้ง คือกรรมาธิการตั้งประเคณ
ผิด เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้ญคติว่า ผู้ใดเห็นว่าไม่ควรรับรองราย
งานของกรรมาธิการเลยก่อน เป็นญคติหลังที่สุด

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ปัญหาเรื่องที่เกิดขึ้นนั้น เพราะ
ฉะนั้นข้าพเจ้าให้ถือตามหลักทั่วไป ว่าเราจะรับรองความเห็นของ
กรรมาธิการหรือไม่ สมมติว่าไม่รับ เราจะว่าต่อไป เราจะยกปัญหา
ขึ้นใหม่ ท่านผู้ใดเห็นว่ายังไม่ควรรับตามข้อเสนอของกรรมาธิการ โปรด
ยกมือขึ้น

มีสมาชิกรับรองเป็นส่วนใหญ่ เป็นอันที่ประชุมตกลงว่าไม่รับ
ตามข้อเสนอของกรรมาธิการ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ทันทัญหาคือไปว่าเมื่อไม่รับแล้ว จะ
ทำอย่างไร จะให้สอบสวนใหม่หรือว่าจะพิจารณากันในที่นี้

นายไต้ ปาณิกบุตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวว่า
ข้าพเจ้าเห็นว่ามีข้อสำคัญที่หาดวงดโมลสรฯ มีความรู้เทียบประถมบริบูรณ์
หรือไม่ มีอยู่เท่านั้น ข้าพเจ้าคิดว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปราย
ทำนองเบิกความเป็นพะยานอยู่แล้ว จะขอให้พิจารณารวดเดียวในที่นี้
จะโดยวิธีใดก็ตาม ไม่จำเป็นที่จะย้อนกลับไปอีก เสียเวลาเปล่า เท่าที่
พูดมาแต่ก็พอต้นนิษฐานได้แล้วว่าเขามีความรู้

ขุนวรสิทธิ์รุณเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าวว่า
ประเด็นสำคัญในเรื่องนี้คือผู้ถูกร้องมีความรู้เพียงไร แต่ว่าองค์
พะยานสำคัญคือผู้ว่าราชการจังหวัด คือพระราชญาติฯ เพราะเหตุ
ฉะนั้นเห็นว่าน่าจะต้องไปสืบเอาพะยานคือพระราชญาติฯซึ่งเป็นองค์พะยาน

สำคัญ ถ้าหากว่าเราไม่ได้ความจริงจากผู้นั้นแล้วเราจะวินิจฉัยต่อไป
เป็นของไม่น่าจะวินิจฉัย เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะต้องเรื่องไปให้
กรรมาธิการพิจารณาใหม่โดยสืบจากพระราชญาติ ฯ

นายกิมเส็ง ดินซุเสก ผู้แทนราษฎรจังหวัดราชบุรี กล่าว
ข้าพเจ้าขอรับรอง และพระราชญาติ ฯ อยู่ในกรุงเทพฯ ด้วย

ประธานสภา ฯ กล่าว ว่า จะพิจารณาในที่นี้หรือว่าจะเรียกพระ
ราชญาติ ฯ มาสอบสวน แปลว่าให้สอบสวนใหม่ ท่านผู้ใดเห็นว่าควร
จะสอบสวนใหม่โดยเรียกพระราชญาติ ฯ มาสอบสวน หรือ ท่านผู้ใด
เห็นว่าควรจะพิจารณากันเสียในที่นี้เสียทีเดียว ขอให้ลงมติ

สมาชิกส่วนมากเห็นว่าควรจะพิจารณากันเสียในที่นี้เสียทีเดียว เป็น
อันที่ประชุมตกลงว่าให้พิจารณากันเสียในที่นี้

ประธานสภา ฯ กล่าว ว่า ตามความเห็นของกรรมาธิการ ท่าน
ก็ไม่รับ ตั้งไปสอบสวนใหม่ ท่านก็ไม่รับ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอตั้ง
ปัญหาอันเดียวว่า ควรจะยกคำร้องนี้หรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะ
ยกคำร้องนี้เสีย โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลงว่า
ให้ยกคำร้องนี้เสีย

ประธานสภา ฯ กล่าว ว่า ยังอยู่อีก ๒ เรื่องว่าจะให้เสร็จหรือถ้า
จะรอ

สมาชิกส่วนมากมีความเห็นพร้อมกันว่าให้ จำให้เสร็จ

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า จังหวัดมหาสารคามมีผู้แทนราษฎร ๒ ท่าน ถูกร้องคัดค้านทั้ง ๒ ท่าน ท่านกรรมาธิการพิจารณาายกคำร้องทั้ง ๒ ท่าน เพราะฉะนั้นขอพิจารณาในเรื่องนายทองม้วนก่อน

ร.ท. ทองคำ ค้ายไธมาศ ผู้แทนราษฎรจังหวัดปราจีนบุรี กล่าวว่่า ข้าพเจ้าขอให้ตั้งมติว่าควรจะเอาตามคำรายงานของกรรมาธิการหรือไม่

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า ท่านผู้ใดเห็นด้วยตามคำวินิจฉัยของกรรมาธิการในเรื่องนายทองม้วน ไปร คยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองเป็นส่วนใหญ่ เป็นอันว่่าที่ประชุมตกลงตามคำวินิจฉัยของกรรมาธิการ คือให้ยกคำร้องนั้นเสีย

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า ทัศนคตมา พระยาสารคามคณาภิบาล

หลวงวณิธิปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร กล่าวว่่า ตามข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ ข้าพเจ้ามีความเห็นว่าพระยาสารคามฯ ยังไม่มีกรรมสิทธิ์โดยชอบด้วยกฎหมายในขณะที่ยังไปสมัคร รับการเลือกตั้ง เพราะเหตุไรว่่า เพราะเหตุว่่าการมอบฉันทะนั้นไม่ปรากฏว่่าได้ทำเป็นลายลักษณ์อักษร เมื่อเช่นนั้นแล้ว การกระทำของตัวแทนก็ไม่ชอบด้วยกฎหมาย กิจการใด ๆ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ท่านให้ถือว่่าเป็นโมฆะ เพราะฉะนั้นจำเป็นตองถือว่่าที่ดินพระยาสารคามฯ อย่างว่่าเป็นที่ดินของพระยาสารคามฯ ในขณะที่ยังคำร้องขอสมัครเข้าเลือกตั้ง จึงไม่

เป็นกรรมสิทธิ์ของพระยาศรีราม ๗ โดยถูกต้องด้วยข้อกฎหมาย เมื่อ
 ไม่ถูกต้องด้วยข้อกฎหมายแล้ว พระยาศรีราม ๗ ก็ย่อมไม่มีสิทธิ์ที่จะเข้า
 รับเด็กดังกล่าวได้ตามกฎหมายการเด็กดังกล่าว เพราะกฎหมายการเด็กดังกล่าว
 ได้บัญญัติไว้หลายอย่าง และนอกจากเรื่องที่ดินแล้ว พระยาศรีราม ๗
 ไม่มีคุณสมบัติประการอื่นอยู่เลย เมื่อเช่นนี้แล้วพระยาศรีราม ๗ ก็ย่อม
 ไม่เป็นผู้ที่เข้ารับเด็กดังกล่าวได้ โดยชอบด้วยกฎหมาย ข้าพเจ้าเห็นว่าควร
 ให้มีการเด็กดังกล่าวใหม่

ขุนวรดิษฐ์ครุฑเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าววา
 ข้าพเจ้าเห็นพ้องด้วย ความเห็น ของ คณะกรรมการ ที่ได้ยกคำร้องเดี่ยว
 ข้อสำคัญในเรื่องกรรมสิทธิ์นั้น ที่จริงในนั้นก็ปรากฏว่าบุคคลอีกคนหนึ่ง
 เป็นตัวแทนของพระยาศรีราม ๗ เพราะเหตุฉะนั้นเมื่อตัวแทนได้กระทำ
 ใดๆ การที่ย่อมจะมีสิทธิ์เหมือนกัน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็น
 พ้องด้วยคณะกรรมการที่ใหญ่อีกคำร้องนั้นด้วย

ขุนอินทรภักดิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบูรณ์ กล่าววา ตาม
 การได้ส่งคณะกรรมการส่งมาให้ ปรากฏตามคำวินิจฉัยว่านายเทือก
 ซึ่งเป็นตัวแทนรับซื้อที่ดินแทนพระยาศรีราม ๗ ได้ให้การต่อเจ้าพนักงาน
 เป็นหลายครั้งแล้วว่าเขาเป็นตัวแทนซื้อให้พระยาศรีราม ๗ เพราะฉะนั้น
 กรรมสิทธิ์ที่ดิน จึงมาตกเป็นของพระยาศรีราม ๗ โดยทำนองว่าเป็นตัว
 แทน พระยาศรีราม ๗ มีสิทธิ์เข้าปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายในเรื่อง

ปกครองโดยปริยาย เพราะฉะนั้นที่เราจะเอา กฎหมายอื่น มาเทียบใน
เรื่องที่ดินก็ไม่สมควรแก่การเดี๋ยวกอง เพราะฉะนั้นความเห็นของกรรมมา
ธิการซึ่งลงความเห็นมานั้นข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการชอบอย่างยิ่ง

ขุนวรดิษฐ์ศรีตรณเดทย ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าววา
เห็นว่าพอจะลงมติได้แล้วในเรื่องนี้ ขอเสนอให้ลงมติ

มีผู้รับรอง

หลวงวนิตวิปริชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร กล่าววา
ข้าพเจ้าขอให้สภาฯ นระตั้งกฎหมาย ถึงหัดกฎหมายบ้าง กฎหมาย
มีอยู่ว่าการมอบฉันทะนั้นจำเป็นจะต้องทำเป็นหนังสือ เมื่อไม่ทำเป็นหนังสือ
แล้วก็ใช้ไม่ได้ ตามกฎหมายมีว่าอย่างนั้น ขอให้ระตั้งว่าสภาพเป็นสภาฯ
สูงสุดของประเทศ กิจการใด ๆ ทุกอย่างในเรื่องการคัดค้านคดีเป็น
หน้าที่ของสภาฯ ขอให้ระตั้งถึงเกียรติยศของสภาฯ ส่วนที่ว่าเราจะ
คัดค้านไปอย่างไรก็ดูเป็นการง่ายเกินไป ข้าพเจ้าขอรับรองอย่าให้เอะอะก็
ลงมติ อยากจะพูดหน้าไป ขอให้คิดดูให้รอบคอบเสียหน่อยว่ากฎหมาย
มีอยู่อย่างไร ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลายที่เป็นนักกฎหมายก็หลายท่าน
คงพิจารณาดีหรือว่าเคยมีมาอย่างไร และศาลฎีกาได้เคยคัดค้านมาแต่
อย่างไร ข้าพเจ้าขอเรียนตามกรรมวิธีการคนหนึ่ง คือพระอุดมศาสตร์
เนติพยานว่ากฎหมายนั้นมื่ออย่างไร ด้วยเกียรติยศของกรรมวิธีการผู้
เราจะให้ความรู้อย่างดี

ประธานสภาฯ กล่าวว่ เป็นปัญหาในเรื่องขอเสนอให้ตั้งมติ
เดี่ยก่อน เมื่อท่านยังเห็นว่ายังไม่ควรลงมติเพื่อขอตั้งก่อนก็ขอผู้
รับรองมา

ขุนเสนาบดีรับรอง

พระอุดมคันธ์ในคินยาน กรรมาธิการ กล่าวว่ จะให้ข้าพเจ้า
จำคำพิพากษาฎีกาคัดสินอย่างไร ข้าพเจ้ารับรองว่าจำไม่ได้ ใ้ในเรื่องนี้

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ปัญหาในเรื่องนี้ก่อนอื่นเห็นว่าควร
จะลงมติหรือยัง เรื่องจะพาดพิงไปมาก

หลวงวรนิติปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร กล่าวว่ ใน
เรื่องนี้มีคำพิพากษาอยู่เรื่องหนึ่ง คือคำพิพากษาคัดฎีกา แต่ที่เท่าไรจำ
ไม่ได้ นายมนูญ บริสุทธิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณ
บุรี ได้บอกข้าพเจ้าว่ หัวหน้าศาลสุพรรณ พระศรีปริญา ได้ตั้งผู้แทน
ไปโดยเป็นเสมียนศาลแล้วคดีไปถึงศาลฎีกา แล้วศาลตัดสินว่าการมอบ
ฉันทะนั้นใช้ไม่ได้ ขออ้างคำพิพากษาคัดฎีกา แต่ที่เท่าไร ก็เท่าไร
จำไม่ได้ ถ้าหากว่ากรรมาธิการจะไปเอาเรื่องนั้น เอาคำพิพากษาคัด
ฎีกาที่ข้าพเจ้าอ้าง ข้าพเจ้าเชื่อว่าคงหาได้ คงอยู่ใน ๒-๓ ปีนี้เอง พอจะ
หาได้มาให้ที่ประชุมสภาฯ เป็นแบบอย่างแล้ว จะเป็นประโยชน์แก่สภาฯ
นี้ ถ้าไม่เช่นนั้นแล้วจะลำบาก สภาฯ คงระวังเกียรติยศของสภาฯ จงมาก
ที่สุด เกียรติยศของสภาฯ ไม่ใช่เป็นของเราไม่ควรยอม เป็นของ

ควรกนอมอย่างยิ่ง ถ้าคนภายนอกจะเห็นว่าสภา ฯ ของเราเหลวไหล
คนจะเข้าใจผิดไปได้มาก

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
กล่าวว่า เมื่อสมาชิกของใจในหัตถ์การกฏหมายนั้น ข้าพเจ้าขอแสดง
ในที่ประชุมนี้ บางที่จะคล้ายข้อสงสัยไปบ้าง ที่จริงคณะกรรมการ
ชุดนี้ได้ระดมถึงข้อเท็จจริงในกฏหมายละเอียดถี่ถ้วนแล้ว ตามที่สมาชิก
ตั้งข้อสงสัยเกิดในเรื่องที่ว่า การตั้งตัวแทนไปชื้อที่ดินจำต้องทำเป็นหนังสือ
หรือไม่นั้น เรามืออยู่ในประมวลกฏหมายแพ่งและพาณิชย์แล้วว่า การตั้ง
ตัวแทนนั้นต้องทำเป็นหนังสือด้วยจึงจะสมบูรณ์ ศาลฎีกาชั้นต้นนับแต่
โดยปกติก็จะต้องมีลายลักษณ์อักษร ในข้อกฏหมายข้อนี้ข้าพเจ้าไม่เถียง
แต่ทำไมแต่กรรมการชุดนี้จึงได้วินิจฉัยว่าพระยาดำรงคามขันธ์กรมสิทธิ
ในอสังหาริมทรัพย์ ทงขอเรียนให้ที่ประชุมทราบดังนี้ เรื่องนี้เกิดขึ้น
เมื่อพระยาดำรงคาม ฯ ได้ให้บุคคลผู้หนึ่งไปชื้อที่ดิน ไม่ได้มอบเป็นหนังสือ
เพราะฉะนั้นในชั้นนั้นเป็นโมฆะ แต่เราจะต้องนึกถึงอำนาจการปกครอง ซึ่ง
ตั้งแต่ปี ๒๔๗๒ มาจนบัดนี้ เราอาศัยการปกครอง โดยปรกฤษได้แล้ว การ
ตั้งตัวแทนไม่ใช่เป็นตัวแทนตั้งอยู่ แต่ที่ว่าสิทธิมาใช้เพียงเฉพาะใน
บุคคลเท่านั้น ก็เมื่อนายเทือกถนนไปชื้อที่ดินนั้นปกครองมาจนกระทั่ง ๒๔๗๒
จนบัดนี้ เราก้เชื่อได้ว่าปกครองโดยอำนาจปรกษนั้นถึงบุคคลภายนอก
ว่าการชื้อนั้นเป็นโมฆะก็ดี แต่กฏหมายมีบุคคลภายนอก อ้างว่าพระยา

มีสมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลง
ว่ามีความเห็นตามคำวินิจฉัยของกรรมาธิการ คือให้ยกคำร้องนั้นเสีย

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จังหวัดอุทัยธานี คณะกรรมาธิการ
เห็นพ้องกันว่าควรให้ยกคำร้องนั้นเสีย ท่านผู้ใดเห็นพ้องด้วยคำวินิจฉัย
ของคณะกรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลงว่า
เห็นพ้องตามคำวินิจฉัยของกรรมาธิการ คือให้ยกคำร้องนั้นเสีย

ประธานสภาฯ กล่าวว่า บัดนี้ระเบียบวาระผู้ถูกร้องคัดค้านก็
ได้ถูกยกไปหมดแล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอปรบมือ

ด. เทียม ศวีพิสิฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม กล่าวว่า
ขอแสดงความขอบใจคณะกรรมาธิการที่สุดที่ได้ยุดำให้ช่วยเหลือในการ
สอบสวนเป็นอย่างดี

สมาชิกปรบมือพร้อมกัน

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ขอรายงานให้ทราบว่า คณะ
กรรมาธิการรายงานมาให้ทราบว่า ขอขใจให้ทราบว่ายังเหลืออีก ๒
จังหวัด อุตร กับนครปฐม ยังส่งคำสอบสวนมากดางทาง ถ้าตั้งเดิน
อยู่จังหวัดอุตรยังไม่ไ้ตั้งมือพิจารณาเลย เพราะว่าผู้ร้องคัดค้าน และ
ผู้ถูกคัดค้านก็เลื่อนไปเรื่อย ๆ เด็กประชุม

เด็กประชุมเวทนา ๓๘.๓๕ นาฬิกา

ร. ต. เนตร พูนวิวัฒน์

ขุนประเจตตรุณพันธ์

พระพิไลยสุนทรการ

เลมียด หงสประภาส

มงคล รัตนวิจิตร

ไสว อินทรประชา

นายมบุญ บริสุทธิ์

นายจ้ง จริงจิตร

ทองกระจ่าย รัชตะจรรณ

ตรวจแก้รายงาน ๓๘/๖/๒๘

พระยาเทพหัสดิน

ประเสริฐ ยัทมะสุนทร

นายศิริ อินทร

นายถิน จูฑะรพ

วิจิน ลัจจะเวทะ

นายบุญช่วย สุนทรมัต

ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ

ผู้ตรวจงานการประชุม

หลวงคหกรรมบดี

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

พิมพ์ที่กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร